

Innovasjonsprosjektet

Skole og konsert – fra formidling til dialog (DiSko)

Tilstandsrapport 1, 2017

Kari Holdhus og Magne Espeland

CASE rapport 2017/2

ISBN 978-82-7709-217-1

Publisert av:

Center for Creativities, Arts and Science in Education (CASE)

Høgskulen på Vestlandet, Stord Campus

Klingenbergvegen 8

5414 Stord

Copyright:

Kari Holdhus og Magne Espeland, 2017

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Innovasjonsprosjektet

Skole og konsert - fra formidling til dialog (DiSko)

Tilstandsrapport 1, 2017

Innhold

1.0	Kort om DiSko og om denne rapporten	6
2.0	Innledning - Tilstandsrapport	8
2.1	Metode	9
2.2	Informasjon om DiSko-skolene	9
3.0	Rektors perspektiv	10
3.1	Er den organisatoriske delen av skolekonsertvirksomheten delegert eller sentralt styrt og hvordan håndteres informasjon om besøk på skolene?	10
3.2	Kan/vil eller ønsker rektor å følge opp skolekonsertpraksiser mer detaljert?	12
3.3	Er integrering av skolekonserter i skolens virksomhet plikt eller engasjementpreget?	13
3.3	Gir dagens nasjonale skolekonsertordning og praksis god utnytting av ressurser?	14
3.4	Hva ser rektorene som alternativ eller supplement til dagens skolekonsertpraksis?	14
3.5	Hva gir mest utbytte for elever: Konserter med musikere eller egne produksjoner?	16
3.6	Hva skal skolekonsertpraksisen passe inn i på en skole? Er det tradisjoner og læring, eller danning og det sosiale og emosjonelle?	17
3.6.1	Hvordan ser rektorene på eksternt samarbeid?	18
4.0	Klasselæreres perspektiv	20
4.1	Hvilket forhold har klasselærerne til den lokale Kulturelle skolesekken?	20
4.2	Hvilke musikalske besøksformat ser lærerne på som mest relevant for egen klasselærervirksomhet?	21
4.3	På hvilke måter er sang en del av skolens kultur og hvordan ser klasselærerne på denne aktiviteten?	22
4.4	Hvordan forholder klasselærer seg til skolens egne produksjoner og framføringer?	23
4.5	Hvilke sosiale aspekt ved musikk er klasselærerne opptatt av?	24
4.6	Hva kjennetegner klasselæreres medvirkning og deltaking i skolekonserter?	25
5.0	Musikklærers perspektiv	28
5.1	Hva skal til for at musikklærerne skal ta i bruk skolekonsertene i musikktimen?	28
5.2	Hvordan skjer samarbeid mellom musiker og musikklærer?	30
5.3	På hvilke måter begrunner og oppfatter musikklærere musikkfagets plass på egen skole?	31
5.4	Hvilken rolle har musikklærere i skolens egne produksjoner?	33
5.5	Hvordan planlegges musikkundervisninga der musikklærerne er involvert?	34

6.0	Elevers perspektiv	36
6.1	Hvilket syn har lærere på elever og elevmedvirkning?	36
6.2	Resultat fra spørreundersøkelsen.....	38
6.3	Elevers forhold til musikk og til musikkfaget	39
6.3.1	Fig 1: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Glede'	40
6.3.2	Fig 2: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Kjedsomhet'	40
6.3.3	Fig 3: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Angst'.....	41
6.4	Elevers forhold til skolekonserter, musikere, og deltakelse på konserter og andre musikkframføringer.....	41
6.4.1	Fig 4: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av "Glede" - skolekonserter og framføringer.....	42
6.4.2	Fig 5: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Kjedsomhet' - skolekonserter og framføringer.....	42
6.4.3	Fig 6: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Angst' - skolekonserter og framføringer.....	43
6.4.4	Fig 7: Prosent skår for elevers opplevelse av 'vanskelig' - skolekonserter og framføringer.....	44
6.4.5	Fig 8: Prosent skår for elevers opplevelse av 'kjekke' - skolekonserter og framføringer.....	45
7.0	Musikers perspektiv	46
7.1	Søk etter ny musikerrolle.....	46
7.2	Læreplanen? Hva er lov?	47
7.3	Nye kvalitetsparametere	48
7.4	Hvilken rolle skal eleven ha i produktet?.....	48
7.5	Mistes musikeren?	49
7.6	Prosess eller produkt, konsert eller visning - en diskusjon om form.....	5
8.0	Avslutning: SWOT-analyse for skolene i DiSko prosjektet	51
8.1	STYRKER.....	51
8.2	SVAKHETER.....	52
8.3	MULIGHETER.....	52
8.4	TRUSLER.....	52
	Vedlegg 1: Intervjuguide rektor	54
	Vedlegg 2: Intervjuguide klasselærer	55
	Vedlegg 3: Intervjuguide musikkansvarleg på skule	56

1.0

Kort om DiSko og om denne rapporten

Gjennom forskningsprosjektet ”Skole og konsert – fra formidling til dialog” (DiSko) vil forskerne arbeide med hvordan en kan produsere og distribuere konserter og annen kunst for elever i skolen på en slik måte at det kan oppstå eierskap hos alle grupper av deltakere.

Prosjektet har som utgangspunkt at dette oppstår gjennom likeverdige relasjoner. På denne bakgrunn vil forskerne initiere praktiske innovasjonsprosesser om konserter/musikkmøter mellom lærere, elever og musikere. Prosjektet vil drive innovasjon på musikkdelen av Den Kulturelle Skolesekken (DKS). Valget av musikk som kunstform er gjort av strukturelle årsaker - musikk har ikke tidligere vært en fullverdig del av DKS, og musikkproduksjonene er blitt produsert og vurdert etter kvalitetskriterier for konserten som form. En intensjon i DiSko er å skape og utforske andre former enn konsert, i format som forholder seg til lokale kontekster.

Prosjektet er 4-årig og eies av Kulturtanken. Prosjektets design involverer 8 skoler. Arbeidet med de 4 første skolene startet våren 2017 og avslutter høsten 2018. De neste 4 skolene vil starte høsten 2018 og følge prosjektet ut 2019. Det er altså lagt til rette for et halvt års overlapping.

Hver av skolene får kontakt med en gruppe musikere som skal følge skolen i prosjektet. Musikerne er valgt ut fra samtaler med skolene, men også på bakgrunn av prosjektets intensjoner. Hensikten med de to sekvensene er å få mulighet til å gjennomføre utprøvingene på nye skoler i lys av erfaringene med de første skolene, samt prøve ut hvordan prosjektet fungerer på forskjellige skoler.

Aktivitetene på de 8 skolene og med de 8 involverte musikergruppene er ment å skulle gi et generelt erfaringsgrunnlag for optimal utforming av dialogiske skolekonsertformer, dvs. kunst-didaktiske former som baserer seg på lokalt fremforhandlet konsensus om prosess og produkt. Prosjektet skal utvikle modeller for hvordan slike prosesser kan utformes og gjennomføres.

Denne rapporten er et bidrag til å oppfylle prosjektmål 1 for DiSko, nemlig å:

identifisere og beskrive organisatoriske og faglige forutsetninger i skolen og i formidlingsinstitusjonen for å utløse fungerende partnerskap mellom skoler og kunstnere i dialogbaserte kunstproduksjoner (DiSko, prosjektbeskrivelse 2017, s. 3).

Rapporten er utforma etter forskerbesøk med observasjon og intervju i Diskos’ 4 deltakerskoler og på bakgrunn av forskningsnotat fra møter.

Anvendt bakgrunnsmateriale er:

- Observasjoner av musikkundervisning og annen undervisning på 4 deltakerskoler våren 2017
- Intervju med klasselærer, musikk lærer og rektor på deltakerskolene, våren 2017
- Opptak av ett fellesmøte mellom musikere og lærere på hver skole, juni 2017
- Achievement Emotions Questionnaire; spørreundersøkelse til elever om følelser rundt musikk og konserter, gjennomført med 24 elever, fra 4 deltakerskoler.
- Forskningsnotat fra DiSko-prosjektets Kick-off 26. og 27. september 2017 der 31 personer, lærere, musikere og forskere deltok i debatter, oppgaveløsning og planlegging av høstens arbeid.
- Gruppeoppgaven “Dialogiske skolekonserter” utført av 5 studenter ved masterstudiet i kreative fag og lærprosesser, Høgskolen på Vestlandet våren 2017.

Professor Magne Espeland, Høgskolelektor Synnøve Kvile, 1. lektor Jorunn Thortveit og 1. amanuensis Kari Holdhus har deltatt i datainnsamling og analyse.

2.0

Innledning – Tilstandsrapport

Tilstandsrapporten er strukturert på følgende måte: Etter denne innledningen kommer et avsnitt om metode for datainnsamling og analyse etterfulgt av en kort informasjon om de fire DiSko-skolene. Deretter presenteres en rekke deltakerperspektiv slik vi har opplevd dem gjennom vår datainnsamling og tolking. I denne rapporten har vi valgt å legge stor vekt på en presentasjon av de ulike deltakergruppens perspektiv som vi mener er relevante for DiSko-prosjektets utvikling og gjennomføring.

Vi skiller mellom fem ulike perspektiv i denne rapporten:

Et rektorperspektiv, et klasselærerperspektiv, et musikk lærerperspektiv, et elevperspektiv og et musikerperspektiv. Med “perspektiv” forstår vi reflekterte synspunkter basert på erfart liv omkring en tematikk eller fenomen.

Vi har valgt å framstille de ulike perspektivene på tvers av skolene, delvis fordi vi finner mange felles synspunkter på tvers, og delvis fordi vi tror en slik rapportering også kan stimulere relevante diskusjoner om egen skole.

Elevperspektivet er det minst bearbeidde i denne rapporten. Dette er fordi vi i vår datainnsamling denne gang har konsentrert oss om skolens struktur og forhold som omhandler musikkfaget og sider ved det å være arrangør for skolekonserter.

Elevperspektivet er likevel berørt i gjennomgangen av resultatene fra spørreundersøkelsen til elever. Når det gjelder musikere, så er de engasjert etter diskusjon mellom forskerne og voksne på skolene. Deres praktiske medvirkning vil først komme i gang utover høsten 2017.

Musikerperspektivet er i denne rapporten basert på notater fra et felles musikermøte for musikere i prosjektet i september 2017. I semestrene som ligger foran oss, vil både elevperspektiv og musikerperspektiv bli sterkere vektlagt og rapportert.

De ulike perspektivene i rapporten er strukturert etter tema og synspunkter som kommer fram i intervjuene. I framstillingen har vi lagt stor vekt på å la de ulike personene komme til orde med egne formuleringer gjennom sitater. Temaene er organisert med et innledende spørsmål formulert av forskerne. Etter presentasjoner av den enkelte deltakergruppas perspektiv knytt til et tema, kommenterer vi som forskere og stiller spørsmål som er ment å stimulere til diskusjon. Våre spørsmål og kommentarer bygger både på de data vi har hentet inn gjennom forskerbesøk og på de erfaringer og synspunkter vi ellers måtte ha. Tilstandsrapporten avsluttes med en kort SWOT¹-analyse for skolene.

¹ https://en.wikipedia.org/wiki/SWOT_analysis

2.1 - Metode

Datamaterialet som ligger til grunn for denne rapporten er i første rekke transkripsjoner av intervju med rektorer, klasselærere og musikk lærere på hver av de fire skolene, til sammen 12 intervju. Vi benytter oss også av spørreundersøkelsen til elever og forskningsnotat. Tekstene har blitt analysert gjennom en metode som er inspirert av Grounded Theory (Charmaz 2014²), dvs. at forskerne har lest materialet og tematisert element i teksten som vi opplever som interessante. Vi har så gruppert temaene i hovedgrupper. Feltnotater fra besøk på skolene er brukt som supplerende datamateriale.

2.2 - Informasjon om DiSko-skolene

Skolene er barneskoler med mellom 150 og 300 elever. To av skolene er relativt nybygde og har gode fasiliteter for musikkaktivitet, mens de to andre har mer utfordrende arbeidsforhold når det gjelder musikkundervisning og konserter.

To av skolene ligger i en kommune som forholder seg tradisjonelt til DKS. Det vil si med 70 prosent av midlene fordelt til fylkeskommunen, som distribuerer produksjoner til skolene, og 30 prosent av midlene disponert av den lokale skolesekken. I denne kommunen er DKS plassert i kulturetaten. På den ene av disse skolene ivaretas konsertarrangering av assisterende rektor eller en lagleder. På den andre skolen er assisterende rektor musikk lærer og har ansvar for arrangement. H*n tar med seg noen elever til bærehjelp, men elever som arrangører er ikke systematisert slik som i 100%-kommunen. Ingen av disse skolene har utpekt kulturkontakt med definerte arbeidsoppgaver.

De to andre skolene ligger i en 100%-kommune i DKS, og det vil si at her er det kommunens kulturelle skolesekk som disponerer alle DKS-midlene. Denne kommunens DKS er administrativt plassert i skole- og kulturetaten. Skolene har en elev-vertordning der elever har ansvar for å arrangere konserter og andre kunstnerbesøk i regi av DKS.

Elevene har blitt kursa av den lokale DKS for dette arbeidet. De to skolene i 100%-kommunen har også en ordning med en utpekt kulturkontakt med definerte oppgaver. Begge har ansvar for å sette sammen en ukentlig fellessamling på skolen i første time fredag. På en av disse to skolene er det en musikk lærer som er kulturkontakt, mens på den andre skolen er kulturkontakten en allmennlærer. Kulturkontaktene har fått satt av noe arbeidstid til slikt arbeid.

2 Charmaz, K. (2014). Constructing grounded theory. London: Sage

3.0

Rektors perspektiv

3.1 - Er den organisatoriske delen av skolekonsertvirksomheten delegert eller sentralt styrt og hvordan håndteres informasjon om besøk på skolene?

Datamaterialet som ligger til grunn for denne rapporten er i første rekke transkripsjoner av intervju med rektorer, klasselærere og musikk lærere på hver av de fire skolene, til sammen 12 intervju. Vi benytter oss også av spørreundersøkelsen til elever og forskningsnotat. Tekstene har blitt analysert gjennom en metode som er inspirert av Grounded Theory (Charmaz 2014²), dvs. at forskerne har lest materialet og tematisert element i teksten som vi opplever som interessante. Vi har så gruppert temaene i hovedgrupper. Feltnotater fra besøk på skolene er brukt som supplerende datamateriale.

Rektor 1 sier det slik:

I: Og så har du delegert systemet, og så mens de kommer her så har du et mottakssystem da?

R1: Mmm

I: Og er det da laglederne som administrerer det også?

R1: De administrer det, og de ber av og til om hjelp da. Og da er det mest ass. rektor, for h*n har mye greie på dette med teknisk og ja. Men de organiserer lokalet og så ber de eventuelt om hjelp ja. Og sørger for at noen takker for konserten. Og ønsker velkommen og sånne ting.

Rektor 2 sier det slik:

Ja, vi har et system for det, rett og slett. Det ene er at vi vet om det på en skikkelig måte. Det er ingen som på en måte - for det er tusen baller i luften i en skole, og det skjer veldig mye... Det at det som ikke står i kalenderen, det skjer ikke. Det har senket mange skuldrer. Det er ingen som plutselig står på døren her som sier «Hva var det?»

Elever kan også få ansvar og hos rektor 3 blir elevene involvert i selve gjennomføringen og tilrettelegging av en skolekonsert. H*n sier:

R3: Ja, vi har grupper som har ansvar for lys, vi har grupper som har ansvar for PC, vi har grupper som har ansvar for lyd. Og vi har grupper som er verter, som har ansvar for å, jeg holdt på å si, å få disse her forestillingene til å gli. Og oppsummere og å ønske velkommen og den biten der. Og så har vi noen som tar imot og det kan være de samme som er både verter og som tar imot.

I en komplisert skolehverdag synes delegering og et effektivt informasjonssystem å være viktig sett fra rektors perspektiv. Spørsmålet vi stiller oss er om dette er et tilstrekkelig eller et helt nødvendig rektoransvar. Kan rektor regne med at delegering og en synlig og presis informasjon er tilstrekkelig for at målet med skolekonsertpraksisen blir nådd? Hva kan elever egentlig ta ansvar for, og er dette et reelt ansvar eller bare på liksom?

Eller bør/kan rektor ha andre roller? Oppfatter rektorene at skolekonsertpraksisen på egen skole er noe de må følge opp på andre måter enn det som ellers går for seg på skolen, eller er denne praksisen en av mange de ønsker å forholde seg til via et informasjonssystem og innenfor en opplest og vedtatt delegasjonsramme?

Vår oppsummering og refleksjon:

Rektors rolle i forhold til den organisatoriske delen av skole- konsertvirksomheten synes å være en nødvendig rolle der skolekonsertene føyer seg inn i en rekke av begivenheter og eksterne innspill som møtes med delegering og et effektivt informasjonssystem. Styrken og effektiviteten i den organisatoriske delen varierer, men den er tydelig til stede på alle skolene. “Det som ikke står i kalenderen, det skjer ikke” er et ekstremt uttrykk for behovet for oversikt og langtidsplanlegging. På samme tid viser dette også skolekonsertpraksisens store dilemma:

Et uttrykt ønske fra konsertsiden om å være en integrert del av skolens opplæring med henvisninger til mål og læringsutbytte på den ene siden, og oppfatningen på skolesiden av å være et eksternt bidrag av kort varighet, noe som er forbigående, men som likevel må tas hånd om på en skikkelig måte.

3.2 – Kan/vil eller ønsker rektor å følge opp skolekonsertpraksiser mer detaljert?

DiSko rektorene avviser ikke at det er mulig å følge opp skolekonsertpraksisen mer i detalj og med et pedagogisk siktemål, men det synes gjennomgående ikke å bli gjort.

Rektor 4 sier det slik:

R4: Nei, jeg har ikke kvalitetssikret det, og jeg, nei, jeg er ganske sikker på at det er ikke noe gjennomført godt forarbeid... Men så har jeg jo og vært i årenes løp, vært til stede hvor jeg har hatt klasser sjøl og merket det at utbyttet er jo bedre fordi vi har gjort et forarbeid. Eller du sitter og tenker “søren at jeg ikke gjorde det forarbeidet”, sant, så det er jo begge deler.

Rektor 2 sier det slik:

R2: Hvis vi bestemte i desember nå at nå når lærerne skal lage halvårsplaner for våren, så skal konserten for de klassene som skal på den konserten. Dette temaet blir synlig i halvårsplanene. Det må dere tenke over i faget. Er det samfunnsfaget? Er det helse? Da kunne vi sagt at dette skal synliggjøres i halvårsplanene. For det har et tema, og dette er et tema som skal inn, og her får vi et lite løft med konserten, som skal på en måte da enten kulminere eller har en midt - Og «det må dere tenke over. Det skal være synlig». Det kunne vi sagt. Og det kan jeg bestille som rektor.

Rektor 3 svarer slik på et spørsmål om relevansen av skolekonserter for fagundervisning:

R3: Jeg prøver aldri å tenke på den måten, men, og det er ikke alle jeg får med meg jeg heller, det må jeg jo bare tilstå. Det er jo ikke alltid at jeg får anledning og gleden av å være til stede. Nei. Jeg prøver å prioritere det i hverdagen for det kan gi et løft, og det gir meg en forståelse av ting og. Men jeg må lytte til de som har vært der.

Vår oppsummering og refleksjon:

Vi finner altså at rektorer er klar over at en desentralisering av ansvar og gjennomføring ikke er kvalitetssikrende i seg selv. Vi kan tenke oss mange mulige årsaker til at rektorer vegrer seg for ytterligere oppfølging: For eksempel; systemet fungerer greit nok som det er; rektor har for mange oppgaver som er viktigere; skolekonsertene som pedagogisk aktivitet behandles på samme måte som det pedagogiske ellers ved at det i første rekke er et læreransvar (enten det gjelder fag, elevroller, tema eller aktiviteter på skolen). Slik vi ser det kan det synes som om en besøkende praksis ikke blir behandlet på like linje med andre aspekter ved skolens virksomhet. Slike praksiser, her skolekonsertvirksomhet, synes å spille en marginal rolle i den pedagogiske delen av rektors rolle og den som dreier seg om å nå skolen mål i form av læringsutbytte. Dagens praksis synes å være at skolekonserter først og fremst finnes for å nå mål knyttet til trivsel, skolemiljø, opplevelser, og det å være et disiplinert publikum. Rektorene er klar over at det er slik det i hovedsak fungerer, og det er selvsagt et legitimt mål og intensjon, kanskje i ennå større grad nå, i etterkant av debatten knyttet til Ludvigsensutvalgets fokus på det sosiale og emosjonelle som legitime og viktige sider ved skolens arbeid³.

3.3 – Er integrering av skolekonserter i skolens virksomhet plikt eller engasjementpreget?

Skolekonseptpraksisen er vanligvis initiert utenfor skolen og lite basert på bestilling etter skolens behov. Likevel registrerer forskning at skolene i hovedsak er begeistret for konsertbesøka (Rykkja og Homme, 2013⁴) og at de er velkomne tilskudd til skolens hverdag. Men hvordan innarbeides de i skolens virksomhet og hva tror rektorene om læreres bruk og integrering av skolekonseptpraksisen i daglig undervisning og læring?

Rektor 2 sier om dette:

Det virker som at vi er innstilt og forberedt, og ungene har øvd på de sangene og de rytmene som ligger i det. Men at det er en pliktskyldig ting vi gjør, det vi får beskjed om på disse skrivene, det er det det er. Noe mer enn det er det ikke... Hvis vi visste det et halvt år i forveien så ville jo vi på vår skole helt klart i forbindelse med halvårsplanleggingen ha plottet det inn- For vi har jo det med.

Rektor 1 seier med rene ord at skolekonseptpraksisen ligger på siden av den vanlige virksomheten. H*n formulerer det slik:

R1: Det pleier ikke å være noe kjempestort engasjement i forhold til temaene, sånn om de er feil eller rett eller.

I: Så det lever litt på siden virksomheten eller på en måte?

R1: Ja det gjør det jo. Konsertene lever på siden av virksomheten, en kan ikke si noe annet.

Vår oppsummering og refleksjon:

Også vi registrerer en viss dualisme i rektorenes perspektiv på denne delen av skolekonseptpraksisen. På den ene siden er det stas, noe som er velkomment, og noe som beriker barnas hverdag. På den andre siden er det en sideordning som ikke har særlig betydning ut over akkurat dette. Rektorene synes ikke å ha særlig stor tro på at skolekonserterne får avgjørende innflytelse på utforming og innhold av undervisning hos lærerne eller fører til noen form for læring som kan registreres eller måles. Det kan selvsagt være mange grunner til det:

For eksempel; skolekonserternes informasjons- og forventningssystem (det kommer utenfra, og kommer og går); test og vurderingspresset på skolen i ulike faglige sammenhenger (tidspress); skolekonserternes innhold og relevans (tema som ikke uten videre passer); pedagogiske prioriteringer hos ledelse så vel som lærere, eller opplevd mangel på tid til å forberede og bearbeide, m.m.

3 NOU 2014 - 7: Elevenes læring i fremtidens skole.

<https://nettsteder.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2014/09/NOU201420140007000DDDPDFS.pdf>

NOU 2015 - 8: Fremtidens skole. Fornyelse av fag og kompetanser.

<https://nettsteder.regjeringen.no/fremtidensskole/files/2015/06/NOU201520150008000DDDPDFS.pdf>

4 Rykkja, L. og A. Homme (2013): Heftig og begeistret. Den kulturelle skolesekkens heiagjeng. I Breivik, J-K og Catharina Christophersen: Den kulturelle skolesekken, 85-106. Oslo: Norsk Kulturråd.

3.3 – Gir dagens nasjonale skolekonsertordning og praksis god utnytting av ressurser?

Rektor 3 relaterer sine synspunkter til skolekonsertpraksisen som nasjonal virksomhet og dens totale ressursramme. H*n griper fatt i “turneen” som organiserende hovedprinsipp og sier:

R3: (...) Og hvis vi skal gjøre sånt som du snakker om, at det skal bli mer relasjonelt, mer individuelt for hver skole, så må man jo nødvendigvis bryte ned den tanken om turneen egentlig... Og så tenker jeg, “trenger det være at alt kommer ifra Østlandet eller rundt Oslogryten eller hvor det er”? Det går an å ha og andre regioner som har og dekkende, å ha kunstnere som kan ha mindre reisetid og overnatting og, ja, en kan til og med pendle fram og tilbake... Så tenker jeg at det er en region som er stor nok jeg og de skal lære der og... Altså får vi tak i alle de gode folkene som er rundt oss, at de blir synlige, kommer fram, og at vi kan ha nytte av de, da får vi mye mer ut av kroner og.

Vår oppsummering og refleksjon:

Rektor 3 utfordrer her den “distribusjon av høy kvalitet”-tankegangen som har vært et viktig prinsipp i Rikskonsertenes virksomhet. Vi kan imidlertid ikke se at det uten videre er en vesentlig forskjell om konsertene blir produsert, organisert og sendt ut fra fylkene eller fra en nasjonal institusjon. Hvor lokal skal for eksempel en produksjon være for å bli oppfattet som lokal, og hva skal til for at slike produksjoner frigjør mer tid til elever og skole for musikerkontakt sett ut fra et ressurs synspunkt? En forskyvning mot det regionale i produksjons- og gjennomføringsdelen kan selvsagt ha konsekvenser for ressursbruk og organisering, men ikke uten at dette er en bevisst omlegging som er godt begrunnet. I denne sammenhengen må en også kunne stille spørsmål om skolen er best tjent med besøk av personer som like godt kunne vært hentet inn av skolen selv, kanskje gjennom kommunenes DKS organisasjon.

Og selvsagt; sett i lys av en ressursproblematikk:

Hva med kvaliteten i skolekonsertpraksisen? Hvem bestemmer kriteriene for den og hvem er kvalifisert til å gjøre slike vurderinger? Kan dette også foregå lokalt eller skal det være nasjonalt? Kan det tenkes løsninger som både ivaretar det lokale og en kvalitetstenking som både er kunstnerisk og pedagogisk fundert??

3.4 – Hva ser rektorene som alternativ eller supplement til dagens skolekonsertpraksis?

Rektor 2 legger vekt på at dagens teknologi gir helt andre muligheter enn tidligere for et tett samarbeid mellom skole, lærere, musikere, kunstnere og skolekonsertprodusenter.

H*n formulerer det slik:

R2: Og det er jo klart at det kan hende at det er en virkelighet og, at både rikskonsserter og andre sånne store profesjonelle aktører kunne trenge at de fikk tilknytning til et konsert-

konsept, så skal det og være en interaktiv, digital arena. Så hadde jo det vært fantastisk. Spesielt for meg, som på en måte kan kalles dårlig med musikk. Men for sånne flinke og profesjonelle som kan sitt fag enda bedre, så er det klart at å kunne brukt det både akkurat der og da, men og som en sånn - For det er jo det som er med de digitale ressursene. At hvis de er åpne og tilgjengelige gjennom hele sesongen, at man kan finne dem fram igjen og bruke det.

Rektor 2 ser for seg et digitalt basert system der skolekonserten blir et slags utgangspunkt for faglig støtte: H*n beskriver det slik:

R2: Hvis det har vært en Rikskonsert som handler spesielt om dette med rytme og ulike musikktradisjoner for eksempel, og det hadde vært både lydfiler, video og iPad som kunne brukes så er det klart at vi hadde - Hvert eneste fag har en egen nettside, har en fagside. Mens andre fag har sin side. Og da er det klart at da kunne vi linket vår musikkside der lærerne fort og greit kunne gått til rytmeopplegget, og til det rytmeopplegget i den konserten som var den gangen... Da får vi den "write an opera"-effekten av et kort møte. At det er gjort så grundig forarbeid. Forberedelsen vår gikk inn i den, slik at når man vet om det så kan man oppleve det live, så vil vi kunne bruke ressursen om rytme i ulike musikkjangrer.

Rektor 3 har lignende tanker om tilgang til en slags konsertdatabase, dvs. musikere som kan stille opp med en konsert etter bestilling. H*n sier:

R3: Hvis det var en meny med noen tema som var aktuelle som kunne tilby, og at jeg da i forkant av sesongen på en måte - Vårsesongen kunne sagt at «vi har en meny og vi har noen muligheter. Nå må vi tenke igjennom». For det ville nok skapt en adskillig større lojalitet til arrangementet i forhold til rammene. Det er faktisk vi som har valgt det. Og det får konsekvenser for det er faktisk det som skjer.

Vår oppsummering og refleksjon:

I det siste utsagnet bringer rektor 3 bestillingsmodellen inn i diskusjonen. "Det er faktisk vi som har valgt det"- er utsagnet. En slik ordning er ikke hovedordningen i dag, selv om prinsippet er i bruk i en del andre sammenhenger og i noen tilfeller indirekte, ved at noen velger for skolene. Vi vil imidlertid stille spørsmål ved om en slik ordning vil endre måten konsertene blir brukt på. Dersom argumentet er at det skal skapes større "lojalitet til arrangementet" er det ikke også en fare for at skoler ville velge ut fra en viss lettvinthetstenkning ved å velge det tradisjonelle og trygge, kanskje konserter som passer mer inn i en "krydder og trivsel" tenking enn konserter som utfordrer både opplevelsen og læringsaspektet ved skolens virksomhet? Men bestillingsmodellen er interessant, særlig dersom den kunne løse eierskapsutfordringen og bli kombinert med krav til en bestillerkompetanse. Med bakgrunn i det vi vet om kompetansesituasjonen⁵ i grunnskolen, kan det nok stilles spørsmål ved om en slik bestillerkompetanse i dag er god nok i skole-Norge.

5 Sætre, Ophus og Neby (2016) Musikkfaget i norsk grunnskole. Læreres kompetanse og valg av undervisningsinnhold i musikk. Acta Didactica. <https://utdanningsforskning.no/artikler/musikkfaget-i-norsk-grunnskole-lareres-kompetanse-og-valg-av-undervisningsinnhold-i-musikk/>

3.5 - Hva gir mest utbytte for elever: Konserter med musikere eller egne produksjoner?

Vårt inntrykk fra forskerbesøkene og intervjuene er at framføringer har høy status og at forventningene er høye ikke bare til musikerkonserter men også til egenproduserte forestillinger.

Rektor 4 sier det slik:

R4: Hele bygden her forventer en forestilling. Og når de gikk ut ifra forestilling så var det stjerner, “åh vi gleder oss til neste år”, sa de. Ikke sant, men vi vet ikke om det blir noe neste år. Og klart, der skal det, da har du lyst til at de skal synes at det er skikkelig bra. Og da står jeg jo der som leder og byr på oss sjøl og tenker at dette, prosessen kunne jeg ønsket, altså, det er for lærerstyrt egentlig... Men det går jo an å få til begge deler. “Ok, så kjører vi en sann hvor resultatet bare blir så bra som mulig”...

Rektor 3 har opplevd at det er mulig å kombinere det ytre og indre. H*n forteller:

R3: Både og, det er jo fordeler og ulemper med alt. Av og til så får vi noen gnistrende gode møter og der elevene blir aktive og er med og føler seg løftet, kjempebra. Men jeg må jo si at det som vi var mest fornøyd med som skole, og som var mest spennende, det var den som vi hadde sammen med Rikskonsertene her i vår, der alle skoler i distriktet ble busset ut, og så var det samtidsmusikk på en øy rett utenfor Haugesund. Og der fikk vi være med en klasse og å delta i selve prosjektet. Og det var lærerikt og flott, og det tenker jeg da var, jeg har snakket med noen av de elevene som gikk videre og, at de snakker om det enda, det de lærte og var stimulert på.

I: Har dere brukt noe av det dere lærte der etterpå, liksom inne på skolen? Eller sånt i skolens egne produksjoner?

R3: Ja, enten, i klassen så viste de noe av det samme, så det hang sammen med det som senere ble vist. Sånn at vi opptrådte faktisk med noe av dette. Så dermed så har hele skolen vært med og sett både deler av det, men og hele. Og vi tror at dette her som vi gjør på morgensamlingene, det vi viser fra første til syvende, det gir ideer til de andre og.

Vår oppsummering og refleksjon:

Disse synspunktene viser spenningen som kan oppstå mellom prosess og produkt og i spørsmålet om hva som er kvalitet. Er det viktigste å få en best mulig kvalitet på selve framføringen der forestillingen flyter, der det musikalske er på et høyt nivå og der publikum er med, eller er det like viktig å involvere elevene slik at de får et reelt medansvar, eller at de opplever prosess og produkt som så meningsfulle at det påvirker dannelse så vel som læring? Rektor 3's eksempel viser at deltakelse synes å være et nøkkelbegrep her, men kanskje ikke bare ved å tenke egen skole som ramme? Langt på vei kan det eksemplet som gis her antyde at en kan være på jakt etter kombinerte løsninger, der elever både har medansvar for det 'kunstneriske' og blir inspirert og engasjert av mennesker som er profesjonelle innen kunstfeltet.

3.6 – Hva skal skolekonsertpraksisen passe inn i på en skole? Er det tradisjoner og læring, eller danning og det sosiale og emosjonelle?

Skole blir ofte assosiert med læring og kunnskap. Men er det dette som blir opplevd som det viktigste på skolen? Hvilken rolle spiller andre ting og hvilken betydning kan det ha utformingen av skolekonserter?

Rektor 1 forteller om skolens egne tradisjoner knyttet til samlinger og framføringer, en fortelling som synes å ha store likhetstrekk på alle DiSko-skolene:

R1: Vi hadde jo et jubileum for et par år siden, og da så jeg jo litt på det med kultur og tidligere bilder og det har, de kaller storsamling, eller samlingsstund, det er en lang tradisjon her. Og det er at hvert trinn har ansvaret en gang i året på å lage en framføring som blir framført først på kveldstid for foreldrene, og så neste dag for skolen. Og så har vi det knyttet til temaer da. Det er sånn at andre trinn har alltid adventsamling, trinn 4 har alltid FN-dag samling. Femte har Påske og sjette har nå 17. Mai, eller noe sånt. Det er et visst tema til disse samlingene da etter hvor vi er i året. Det er noe der med utvikling, med kvalitet, med framføring. Altså, og så er det litt sånn at vi ønsker å ha det som en del av vår identitet tror jeg. “Om vi har valgt det?” det er jo selvfølgelig et spørsmål, men, ja, det er nok en litt egenart og kultur med den tradisjonen og historien som en har.

Rektor 2 understreker at skolen er en stor del av elevenes liv:

R2: Med unger som kommer hit, og når de forlater oss så har de levd halve livet sitt hos oss. De helt grunnleggende tingene der. Og vi jobber hver eneste dag, både på rektornivå og lærernivå med disse emosjonelle og psykososiale tingene. Alt det du leser om i avisen om psykisk helse og ungdom er en del av vår hverdag. Og jeg vet at det er mye vi ikke har oppdaget som vi burde ha oppdaget. Så jeg har stor respekt for det. Men vi jobber med det hver eneste dag.

Rektor 3 er opptatt av dannelsesperspektivet. H*n sier:

R3: Jeg tenker, det er jo tosidig dette. På en ting så må vi jo ta tak i der ungene er og ungdommen er, og treffe på kultur. Og litt mer sånn “her og nå” men samtidig så har vi jo et mandat til og så løfte de, og la de få øynene opp for andre typer musikk og kunstformer enn det de tilfeldigvis har fått. Så jeg tenker at vi må ha begge de to perspektivene. Være med og møte de litt der de er, men samtidig la de få lov til å oppdage noe som de ikke ante eksisterte.

Vår oppsummering og refleksjon:

Rektorene gir oss her et bilde av skolen som noe langt mer enn bare et sted for læring. Det er her elevene lever store deler av sitt liv. Og hva kan så et slikt synspunkt ha å si for skolekonsert og DKS-ordningen, og spesielt for utviklingen av DiSko-prosjektet? Dersom opplevelsen og det sosiale og emosjonelle er like viktig som læring og kunnskap, hvorfor skal en da prøve å presse inn et læringsperspektiv i skolekonsertopplevelsene? Eller er det slik at det sosiale og emosjonelle

som står så sentralt i opplevelsen og dermed i konsertene og i framføringene, er helt avgjørende for at danning og læring skal finne sted? Slik vi ser det i DiSko-prosjektets tidlige fase, må en framtidig skolekonsertvirksomhet i større grad enn i dag ta inn over seg det brede dannelsesperspektivet som skolene har.

Dette perspektivet er mye videre enn det vi ofte hører om i PISA- undersøkelser og andre prestasjonsorienterte omtaler av skolen virksomhet. Det legitimerer etter vårt syn også en videre ramme for skolekonsertvirksomhet som del av det norske dannelsesprosjektet enn det som ofte omtales i formål og politiske dokumenter.

3.6.1 – Hvordan ser rektorene på eksternt samarbeid?

Alle DiSko-skolene har etablerte samarbeidsrelasjoner til eksterne aktører. I de to kommunene som er med i DiSko-prosjektet er der ulike samarbeidsrelasjoner for skolene. Mens skolene i kommune 2 ofte forholder seg til sin kommunale DKS, som er plassert i oppvekst- og kulturetaten, synes ikke skolene i kommune 1 å ha tilsvarende kontakt opp mot kommunens DKS-kontakt som er organisatorisk plassert i kommunens kulturavdeling (kulturtenester). En av skolene i kommune 2 er i stor grad samlokalisert med ett av kommunens kulturhus. Hvor opptatt er rektorene av slike samarbeid og hvordan ser rektorene på det?

Rektor 4 sier om dette:

R4: (om samarbeid med kulturhuset): vi ønsker å ha noen felles arenaer og noe som er felles som vi kan ha gjensidig glede og nytte av hverandre. Og foreløpig så har det vært at vi snakker sammen og så popper det opp noen ideer og så gjennomfører vi noen av dem. Og så leter vi litt etter, utfordringen er jo at de er mye på jobb om kveldstid og vi er her på dagen. Men vi har noen sånne tanker som vi på sikt gjerne. Og de er jo med og hjelper oss, når vi har forestilling så trør de jo til og hjelper til med alt teknisk og rigging og ordner og studio ikke minst. Ungene får jo komme inn i studio. Og syvende klasse som gikk ut i fjor viste jo sine egne, de hadde laget sine sanger og fått spilt inn og laget en musikkvideo til som sånn, på avskjedsfesten. Og det var jo i samarbeid med kulturhusleder og studioarbeid. Altså for eksempel.

Vår oppsummering og refleksjon.

Det er påfallende lite i vårt materiale fra rektorene om eksternt samarbeid. Det skyldes nok først og fremst at vi ikke har stilt spesifikke spørsmål om det (se intervjuguider, vedlegg 1). Vårt inntrykk er likevel at selv om slike samarbeid forekommer, f. eks. i form av forespørsler og svar på slike, så er samarbeid på dette feltet lite utviklet.

På to av skolene er et samarbeid godt etablert gjennom at skolen bruker en av kulturskolens musikkterapeuter. På en annen skole er samarbeidet med dem man deler bygg med godt etablert, f.eks. slik rektor 4 forteller om ovenfor. Det er imidlertid lite i vårt materiale som forteller om

tette samarbeid med kulturskoler ut over dette. Vi har heller ikke inntrykk av at det er andre former for tett samarbeid med andre aktører, f.eks. Skole 1 og 2 sin DKS, med SFO eller med den lokale Ungdommens Kulturmonstring ut over at disse samarbeidspartnerne formidler tilbud til skolen av ulikt slag. Dette funnet kan vurderes som skuffende, men det kan også vurderes som svært interessant med tanke på en sterkere dreining av skolekonsertvirksomheten i retning av det lokale og regionale. Potensialet for at skolene kan utgjøre en viktig del av kulturmeldingens begrep “den lokale kulturelle grunnmuren” synes å være stort, selv om det ikke løser kvalitetsspørsmålet uten videre.

4.0

Klasselæreres perspektiv

Klasselærerne tilknyttet DiSko gir uttrykk for stort engasjement for de estetiske fagene og musikk. Valget av klasselærere til intervjuet har ikke skjedd tilfeldig, fordi vi har intervjuet klasselærere som allerede har sagt ja til å bidra i DiSko-prosjektet med sin klasse. Klasselærerne vi har intervjuet her er interesserte i musikk, mens vi mangler data fra andre klasselærere på skolene. Både klasselærere, rektorer og musikkklærere som deltar her, forteller at det kan være personavhengig hvor mye musikk elevene i forskjellige klasser får ta del i.

Gjennom de felles samlingene/forestillingene på hver enkelt skole, må de fleste klasselærere på disse skolene likevel engasjere seg og hjelpe klassen sin til å skape bidrag til fellessamlingene. Klasselærerne opererer innenfor skolens organisme, der de har forskjellige fag og følger en klasse mer enn andre klasser. Samtidig består hverdagen deres av tett samarbeid med andre lærere, og de deltar i kompliserte organisatoriske puslespill for å få alle planlagte aktiviteter på plass. I dette avsnittet presenteres klasselærernes syn på rammer for skolekonserter, musikk i undervisninga og skolens egne produksjoner.

4.1 - Hvilket forhold har klasselærerne til den lokale Kulturelle skolesekken?

Klasselærer (KL) 3 berømmer kommunens DKS (i en 100%-kommune) for deres måte å forholde seg til skolene på:

KL3: Ja, de (lokalt navn på kommunens DKS) er jo veldig flinke til å innkalle oss kulturkontakter og å holde oss oppdatert. En god kommunikasjon mellom kulturkontaktene og de som leder opplegget. De er flinke med mailer. Et variert godt program synes jeg. Jeg synes det har kommet seg i de senere årene, blitt bedre og bedre.

Klasselærer 3 ser ut til å sette pris på at DKS-administrasjonen er lokal, og at det føles greit å kommunisere med denne. For den andre kommunen nevnes ikke den lokale DKS av lærerne. Denne første kommunens DKS er plassert i skoleadministrasjonen, mens den andre kommunens DKS er plassert i kulturetaten.

Skole 3 har, som vi ser av utsagnet under, god teknologi og et system for distribusjon, noe de bruker i musikkfaget og til å få skolens egne produksjoner til å fungere.

KL3: I og med at vi har samlinger hver uke, og vi gir ofte beskjed på forhånd hvilke sanger som skal synges. Vi har så lett tilgjengelig nå, vi har masse godt utstyr med playback, med sanger. Det ligger så godt til rette.

Vårt inntrykk er at alle skolene bruker teknologi aktivt i planlegging, kommunikasjon og undervisning. To av skolene er “iPad-skoler”, og ved alle skolene går utsagn som impliserer tekniske løsninger igjen i intervjuvara. Selv om mange setter pris på støtten de får fra de eksterne aktørene, ser det ut til at lærere opplever mangler i formatet dette skjer i.

Vår oppsummering og refleksjon:

Det kan synes som det er enklere å få til god kommunikasjon mellom skoler og DKS i DiSko-skolene når DKS er plassert i skoleetaten. Det trengs selvsagt en bredere undersøkelse for å kunne svare på dette generelt sett, men i de to kommunene som er med i DiSko-prosjektet er dette funnet tydelig. Det gir grunn til å spørre om denne problemstillingen også kan være aktuell for organiseringen på fylkesnivå. Et funn som forbauser oss litt er skolenes utstrakte bruk av teknologi, f.eks. i form av bruk av iPad i undervisning og informasjon. Det kan derfor være god grunn til grunn til å spørre om skolenes teknologiske kunnskap er godt nok utnyttet i skolekonsertraksisen i dag, og hva som kunne vært gjort for å komme skolen i møte på dette området. Funnet får oss også til å reflektere over om en omdannelse av støtte- og tilbudssystemer i retning av det digitale kan la seg gjennomføre i praksis og hvilken utforming som ville være mest formålstjenlig. Siden skolene har lang planleggingshorisont, så vil det kanskje være aktuelt med et bestillingssystem også for støtte? Dersom en slik praksis skulle støtte og/eller forberede en eller flere tradisjonelle turnéproduksjoner, ville det da være mulig å finne et system der skolene forplikter seg til å bruke ordningen?

4.2 – Hvilke musikalske besøksformat ser lærerne på som mest relevant for egen klasselærervirksomhet

Klasselærerne gir alle uttrykk for at de ønsker seg mer langvarige samarbeid med gjestende musikere, og de husker ofte produksjoner som er lokale og som gir elevene aktivitetsmulighet, slik klasselærer 4 sier noe om her:

KL4: Jeg husker jo mest de lokale som har vært her på besøk. Sånt som han xx, trommeslageren.

I: Mmm, men hva er det den trommeslageren gjør som gjør at du husker han da?

A: Nei, det er jo det at det er, der og får jo elevene delta aktivt, sant. Der får de jo være med og så ha, sitte med hver sin tromme og rett og slett få prøve seg littegranne sjøl.

At det som skjer er varig og variert er også noe lærerne setter pris på. Her fra klasselærer 1:

KL1: De malte sammen med en kunstner - så var det en som spilte. Det var en veldig fin setting. Da viste de først, og så fikk elevene gjøre det samme etterpå. Så var det veldig sånn proft.

I: Men det var ikke et sånn enkelt besøk, men noe som varte over en viss tid. Jeg synes jeg husker det prosjektet.

KL1: Ja, det synes jeg er veldig kjekt. Og sånn som er nede på kaien, det og er kjempekjekt.

I: Hva har dere på kaien?

KL1: Nede på Vestkaien. Vi bygger båt. Sånne ting er veldig gøy når man får litt flere sanser inn, på en måte. Litt musikk og litt bygging og litt kunst.

Vår oppsummering og refleksjon:

Tilstedeværelsen av en musiker eller kunstner, som gjerne er tilgjengelig over tid, synes å være viktigere enn all slags typer materiell som måtte foreligge, enten digitalt eller på andre måter. Klasselærerne i DiSko prosjektet synes å ønske at kunstnere kommer inn som støtte i skolens egne produksjoner og aktiviteter over tid, i stedet for å komme innom på korte besøk med temaer som “ikke er på planen”. Dagens praksis med ressurser tilknyttet den enkelte besøkende produksjon kan med et slikt utgangspunkt lett bli oppfatta som ekstraarbeid i stedet for å fungere som hjelp og støtte i undervisninga. Vi er litt usikre på om klasselærerne ønsker at det er skolen som skal ha definisjonsmakt over hva som skal foregå av musikkaktivitet på skolen eller være avhengig av de eksterne kunstnere, enten dette er en musikk lærer eller andre eksterne som kommer på besøk av og til. Vi finner likevel at klasselærerne gjerne samarbeider med korttidsbesøkende, og de ønsker å nyttiggjøre seg godt tilrettelagte generelle musikkpedagogiske og tekniske ressurser på nett. Men også her finner vi sprik mellom skolekonsertenes intensjonelle nivå og lærerens opplevde behov.

4.3 - På hvilke måter er sang en del av skolens kultur og hvordan ser klasselærerne på denne aktiviteten?

Når vi spør om sang i et prosjekt som handler om utvikling av skolekonsertformat, så er det på grunn av sangens plass både i kraft av å være et sentralt virkemiddel i tradisjonell skolekonsertvirksomhet, og dens plass både i og ut over musikkfaget. Lærerne oppgir å synge mye på alle skolene. Repertoarmessig er det tradisjonelle sanger, men også mange sanger fra populærkultur og barnekultur. Det er også en del instrumentelle sanger, f. eks som handler om ting som skal læres eller hvordan man bør oppføre seg.

KL2: For eksempel i dag så hadde jeg tenkt at vi kunne synge Sakkeus-sangen, vi skulle ha om Sakkeus. Fordi at den passer jo der. Og så synger vi jo av og til utenom. Det blir litt improvisasjon, og noe planlagt. Noe improviserer vi der og da.

Her sier KL2 noe om hvordan sang kan illustrere temaet i en planlagt time (her KRLE), men også at sang brukes mer spontant og improvisatorisk.

KL4: Ja jeg starter alltid dagen med en sang, og vi har jo månedssang på skolen, og den pleier vi jo å synge gjennom daglig for at den skal sitte.

KL4 peker her på at systemet på skolen med månedssanger hjelper til med å fremme sang.

KL1: Det er andre enn meg som synger her, det er nok flere som synes musikk og sang. Det er sterkt på skolen. Det er alltid noen faste sanger. Det er litt sånn som er implementert i skolen, på en måte. Det er stamsanger... For det har vært sånn som det har vært med oss.

KL1 forteller her om skolens egne sanger, og at denne skolen legger vekt på et tradisjonelt repertoar som bidrar til skolens særpreg og identitet.

KL3: Det er jo helst barnesanger, og så er vi jo en iPad-skole. Så vi har jo Kor arti digitalt på iPad'en. Så av og til så får de ta opp iPad'en sin og så stiller vi det inn sånn at de hører på det samtidig på sin egne iPad, og det er veldig kjekt.

Vår oppsummering og refleksjon:

Vi finner at innspilte arrangement er mye brukt som støtte til sang. Vi er ikke sikre på om læreren gjør dette for å slippe å arbeide med slike ting som å finne tonen, telle opp, holde tempoet og være forsanger, eller om innspilt akkompagnement tas i bruk fordi lærere med lav musikkkompetanse føler bruk av innspilt akkompagnement som trygt. Vi har heller ikke undersøkt hva elevene mener eller om innspilt akkompagnement utløser mer sang hos elevene. Vi finner uansett grunn til å spørre om hvordan lærere jobber med musikkpedagogiske elementer slik som å holde tonen, bruke dynamikk og foredrag, regulere tempo når dette er element som ikke ivaretas ved bruken av innspilt musikk. Eller handler dette også om å få plass og tid til alt i travle hverdager? Slik vi ser det er sangen så sentral i skolen at musikere/sangere i DiSko prosjektet kanskje bør ofre dette aspektet større oppmerksomhet, ikke bare som kunstnerisk virksomhet, men også som en type estetisk og kunstnerisk lek med stemme, toneansats, dynamikk og foredrag.

4.4 - Hvordan forholder klasselærer seg til skolens egne produksjoner og framføringer?

Alle skolene har egne produksjoner. Tre av skolene har fast fellessamling i 1. time fredag. Den fjerde skolen har samling en gang i måneden med forskjellige tema. Musikk er sentralt i slike samlinger. Alle skolene har en stor forestilling annet- eller tredje hvert år. For samlingene på fredag ser det ut til å være vanlig at kulturkontakt eller musikk lærer har hovedansvar, mens den store forestillingen ofte blir utarbeida ut fra et breiere samarbeid der klasselæreren er involvert.

KL3: På skolen så har vi utarbeidet en årsplan som ligger til grunn for forestillingene. Årsplanen er tatt ut fra kompetansemålene på de estetiske fagene, men og sosial kompetanse. Og så har vi et årshjul da.

KL1: Nå skal første til fjerde opptre, og så har vi noen fellessanger, litt tradisjonelle vårsanger slik at de lærer disse vanlige vårsangene som vi har. Så da har hver klasse et til to innslag, og det var da vi hadde 'Reven, rotta og grisen', så hadde vi 'Alle fugler' og 'Pål sine høner'

Om den "store" forestillingen:

KL4: Ja da er det jo at hver klasse velger seg et tema på en måte, noe de vil vise fram. Sånn som nå hadde vi jo temaet «Norge rundt». Så da valgte vi oss en by eller et fylke og så var det å plukke ut to artister fra den plassen og så gjøre litt ut av det. Om du valgte å danse eller om du valgte å ha et lite skuespill, eller om du valgte å synge, det var det litt opp til hver klasse.

Vår oppsummering og refleksjon:

Det er liten tvil om klasselærers engasjement i egne elevers produksjoner. Men i hvilken grad samlinger og forestillinger stimulerer medbestemmelse og medvirkning fra elever på alle nivå i utarbeiding av "store" og "små" forestillinger er et helt annet spørsmål. Det vi finner særlig interessant er å observere på hvilke måter og i hvilket omfang egne produksjoner fenger klasselærerne, og engasjerer dem på andre måter enn besøkende skolekonserter gjør. Klasselæreres aksjoner og synspunkter i DiSko-prosjektet får oss til å undres over hvilke aspekter ved eierskap, råderett og definisjonsmakt en kan se som bakgrunn for graden av begeistring og engasjement med tanke på henholdsvis egne produksjoner og besøkende skolekonserter. Dette vil vi undersøke nærmere i prosjektet.

4.5 - Hvilke sosiale aspekt ved musikk er klasselærerne opptatt av?

Diskusjonen om det sosiale sin plass i skolens virksomhet er en pågående og interessant debatt. Klasselærerne er også opptatt av den sosiale siden ved musikkaktiviteter på skolen der trivsel og et avbrekk fra det akademiske og teoretiske er målet.

KL3: Det gjør jeg og ellers så gjør jeg det sånn at jeg ser det an, at "åh, nå hadde det vært godt med et avbrekk, nå tar vi en sang" ja.

Vi spør: På hvilke måter bruker lærerne musikken; som avbrekk, pause, "riste løs", som en alternativ kunnskapsvei for elever som ikke passer inn i skolens vanlige paradigme, eller på flere måter? Klasselærer er den som har den tetteste kontakten med enkelteleven og har ofte inngående kjennskap til vedkommende sitt hjemmemiljø, reaksjonsmønstre og læringsstil:

KL2: (om elev med familieproblem): Jeg er veldig bevisst ham, og jeg vet at han trenger å bli trygget og sette seg ned med ham, og spesielt akkurat nå trenger han litt ekstra.

KL1: (om elev med spesielle behov og skolekonserter) ... Var veldig sterk musikalsk, og tok ting på gehør og kunne spille piano, synge, og.

I: Og ble veldig inspirert av disse konsertene?

KL1: Så kunne jeg si «hvordan var det det var?» Så kom det. Det var fantastisk. Men så tenker jeg at den måten å bearbeide konserter på, det skulle jo andre fått lov til, tenkte jeg.

I: At det skulle vært et slags etterarbeid da?

KL1: Ja, alle andre elever skulle fått opplevd den måten.

Ifølge KL 1 fikk denne eleven anledning til å bearbeide konserten på sin personlige måte av læreren.

Vår oppsummering og refleksjon:

Lærerens detaljkunnskap om elever generelt, men også om klasser og enkeltelever, burde være interessante utgangspunkt for bidrag til kulturproduksjoner som har utspring i elevens verden. Et sterkere fokus på partnerskapsbaserte musikerbesøk enn i dag, vil kanskje være et bedre ståsted for å ta i bruk klasselæreres generelle og spesielle kunnskap om elever og elevers reaksjoner, og dermed kunne bli viktige i arbeidet med å høyne skolekonsertpraksisens relevans.

4.6 - Hva kjennetegner klasselæreres medvirkning og deltaking i skolekonserter?

Som vi har sett tidligere i rapporten, så kan det synes som det ikke jobbes veldig mye med forberedelse og etterarbeid til skolekonsertbesøk.

Om dette sier for eksempel KL4:

KL4: Det jeg opplever er at vi bruker nok ikke så mye tid i forkant på å forberede oss til et sånt besøk. Det blir litt sånn at du får vite det kanskje et par dager før, og så, “ja så kjekt, da, vi skal på konsert”, og så er det på en måte den opplevelsen der og da som fenger oss. Så vi har nok ikke brukt så mye tid på å...

Vi har sett tidligere i rapporten at rektor delegerer arbeidet med forberedelse til skolekonserter til andre på skolen. Noen skoler har kulturkontakter, og noen lar inspektør eller andre ha ansvar for forberedelsene.

En allmennlærer som er kulturkontakt synes det er vanskelig å mase på andre lærere om å forberede konsert:

KL3: Det er så ymse. Jeg informerer på sånne fellesmøter i god tid på forhånd. Så noen av oss har øvet på den sangen og andre glemmer det. Det fungerer ikke så godt.

I: For det er jo ikke bare å øve på en sang. Det kan også være litt sånne ting som at du skal ta opp et tema, for eksempel, i klassen og sånne ting?

KL 3: Ja det kan det og være.

I: Ja, men det er vel kanskje, er det det samme?

KL 3: Det er noen som får tid og andre glemmer det.

I: Ja. Hva kan du gjøre for at de ikke, siden du er kulturkontakt da, hva burde du ha gjort for å?

KL 3: Hva kan jeg gjøre? Ja, for at de ikke skal glemme det. Nei, minnet de mer på det kanskje. Ja. Vi har jo noen morgenmøter to ganger i uken, og da har jeg og nevnt, "husk å gå inn og se på den og den videoen" ja. Jeg føler at jeg kan ikke mase heller. ...

I: Mmm, så det er en type balansegang og hvor langt du kan gå?

KL3: Ja jeg føler det, ja.

Lærere på skolekonsert er et tema hos musikere, som ofte snakker om lærere som opptre som politi eller vakter (Holdhus 2014⁶, Christophersen 2013).

Her er noen eksempler på læreres oppfatning av sin egen rolle i skolekonsertsituasjonen:

KL2: Jeg opplever jo egentlig at vi kommer ned og da er alt klart på scenen og så sitter vi der og hører på og passer på elevene, og så deltar vi hvis vi skal delta i noe.

KL3: Jeg tror det er litt sånn vi har hatt det litt her. At hvis det er rolig svak musikk så skal vi ikke ha noen unger som snakker høyt. Da må vi minne de litt på at de må være stille. Men vi har jo hatt gøyale konserter der det har bare kopt hos oss, og da har vi...

I: Ja, da løper du ikke rundt?

KL3: Jeg løper ikke rundt. Vi har klappet og vi har heiet og vi har danset og, sant vel. Så jeg vil si akkurat hva det går i og jeg altså.

I: Så du vurderer det om det er nødvendig å gripe inn eller ikke?

KL3: Ja. Men vi prøver å gjøre det på en forsiktig måte da. Og så prøver vi å sette oss litt strategisk til. Jeg vet jo akkurat i min klasse hvem jeg må sitte ved siden av.

I: Ja, og hvem som må sitte ved siden av hvem?

KL3: Sant vel, ja. Så det går vel litt på det og.

I hvilken grad føler lærere seg trygge på at musikere til enhver tid er i stand til å holde kontrollen? Er det egentlig avklart mellom musikergruppa og skolens personale hvem som har ansvar for hva når det gjelder å skape et godt miljø på konserten?

I: Når dere er lærere på en sånn konsert, føler dere da veldig at dere skal prøve å holde dette stille?

KL3: Ja.

KL1: Hvis det blir mye sånn at lærerne mister kontrollen, på en måte. Ungene skal gjøre masse og det blir masse lyd og ståk, da får vi helt panikk i gymsalen.

6 Holdhus, K. (2014). Stjerneopplevelser eller gymsalsestetikk? En studie av kvalitetsoppfatninger i skolekonsertpraksiser. København: Aarhus Universitet.

Christophersen, C. (2013). "Helper, Guard or Mediator? Teachers' space for action in the Cultural Rucksack, a Norwegian National program for arts and culture in schools." *International Journal of Education & the Arts*, 14 (SI 1.11). www.ijea.org/v14si1/

Vår oppsummering og refleksjon:

Vårt inntrykk er at det finner en sterk lærerautonomi på alle DiSko skolene. Det trenger ikke å ha noe å gjøre med deltakelse i skolens fellesskap å gjøre, men det kan synes som det finnes det en stilltiende regel om at man ikke bestemmer over andres undervisning, at hver lærer har råderett over tida med klassen. Dette får oss til å spørre om kulturkontakten i praksis må begrense sin oppgave til påminnelser og informasjon. Er det å være til stede den skoletimen konserten varer akseptert av lærerne, mens ideen om å bruke tid i den enkelte lærers klasse er mer komplisert å implementere? Skjer dette på bakgrunn av den autonome tradisjonen? Eller fordi lærerne ikke har fått mulighet til å delta i utarbeidelsen som team? Spørsmålene våre må foreløpig bestå ubesvart. Det de likevel viser, er skolesamfunnets kompleksitet, ikke bare på det pedagogiske området, men også på det mellommenneskelige og personlige.

Slik vi kjenner DiSko skolene kan vi vanskelig si om det finnes en generell forventningsavklaring angående skolekonserter basert på samtaler mellom lærere og musikere. Men om den ikke finnes, kunne slike samtaler i forkant ha skapt situasjoner der klasselærerne blir mer involvert. Eller er det gitt at klasselæreren alltid må være i en dobbelt rolle slik annen forskning, for eksempel fra Christophersen (2013⁷): *Helper, Guard or Mediator? Teachers' Space for Action in «The Cultural Rucksack»* finner. Hun skriver at lærerne får en dobbel oppgave på skolekonsert: De må disiplinere elevene, ellers vil ikke konserten være gjennomførbar, men denne disiplineringen må ikke være merkbar for musikerne, fordi de da vil hevde at lærerne oppfører seg som voktere. I en tradisjonell skolekonsertpraksis har dette lenge vært et dilemma. Vårt inntrykk er at dette også er tilfellet i DiSko skolene.

7 Christophersen, C. (2013). "Helper, Guard or Mediator? Teachers' space for action in the Cultural Rucksack, a Norwegian National program for arts and culture in schools." *International Journal of Education & the Arts*, 14 (SI 1.11). www.ijea.org/v14si1/

5.0

Musikklærers perspektiv

Blant DiSko-skolene er det to skoler som har en definert musikklærer som har et mer eller mindre pålagt ansvar for det som skal foregå i musikkfaget på skolen. De andre skolene har ikke lærere som er definert som musikklærer, men har lærere som har sterk personlig musikkinteresse eller har fått et spesielt ansvar for musikkaktiviteter på skolen. Når vi har gjort intervjuer av disse personene så har det vært med utgangspunkt i skolenes valg av prosjektdeltakere, der noen har klasselærerstatus og noen er definert som musikkansvarlige eller spesielt involvert i musikkaktiviteter og skolekonserter.

5.1 - Hva skal til for at musikklærerne skal ta i bruk skolekonsertene i musikkturen?

Også til musikklærerne har vi stilt spørsmål om skolekonserter i sin nåværende form. Alle musikklærerne forstår på den ene sida at forberedelse til konsert er viktig, men på den andre sida, så veit de at dette ikke skjer så ofte.

ML4 er såpass opptatt av dette at h*n velger å understreke dette i sin sluttkommentar i intervjuet:

I: Ja, vi har vel sagt veldig mye her da. Er det noe du har lyst til å si til slutt?

ML4: Ja, når det var snakk om konsert, rixkonsertene og alt dette her, sånn som de har vært. Så har det vært muligheter for å jobbe i etterkant. Og at du vet om, altså, det ligger stoff ute, hvis du vil, til å jobbe med det sånn i etterkant. Og i praksis, så blir ikke det. Og det passer dårlig, på en måte, derfor så blir det ofte sånn. At det blir ikke brukt det, det opplegget.

ML3 mener forberedelse til konsert er viktig, og forteller en historie om da skolen skulle være med ekstra på et prosjekt:

ML3: Og når vi begynte å lytte på sjangre innenfor det, og da hadde fått beskjed om at vi måtte starte i god tid på forhånd for skolen skulle være med ekstra i forhold til dette... ja, altså de fleste der som jeg møtte var kjempebegeistret for dette. Men de var ikke begeistret i starten. Så da var vi liksom, da hadde jo de som har ansvar for musikk her på skolen forberedt seg på at vi måtte starte i god tid. Så jeg tenker at det er jo mye vi voksne, lærere og andre som jobber i skolen, som avgjør det, hvor god den opplevelsen for barn blir.

ML2 synes å være mer opptatt av menneskene (musikerne og kunstnerne) enn av selve det musikalske stoffet de presenterer. H*n sier:

ML2: Det er jo sånne småting, for eksempel at ungene hadde vært forberedt hvis de hadde fått en liten videosnutt på forhånd... At disse folkene kunne presentert seg mer med at, hva er en musiker for ungene der. Og så kommer de inn, og så spiller de. Men at det er faktisk, dette lever de av og det er, det er en hverdag for dem og, med øving. For ungene er jo interessert i folk... Og hadde de sendt en videosnutt i tillegg, så hadde vi sett dem og.

ML1 mener også at den manglende kontakten med musikerne hemmer motivasjonen, og tror mer langvarig kontakt kunne skapt mer engasjement hos seg sjøl og elevene:

ML1: Det er klart det at samarbeid som går ut over bare en forestilling hvor vi har forberedt noe og kanskje har et etterarbeid, men der det ikke er noe kontakt med musikerne, det er klart det, det er litt lite motiverende. Mens hvis vi visste at det var et samarbeid kanskje før, kanskje etter, kanskje begge deler, så ville det jo være en ressurs på en helt annen måte.

I: Synes du den informasjonen som kommer knyttet til besøket er god nok i dag?

ML1: Det er bare å innrømme at jeg sjekker kanskje om kontaktlærerne har fått det med seg, og så setter jeg ikke inn i mer enn jeg må.

I: Nei, hvorfor gjør du ikke det?

ML1: Nei. Det er fordi jeg synes vi har det travelt.

Siden musikk er skolens nest minste fag, har musikk læreren ofte bare 1 uketime der alt dette må skje. ML4 sier det kort og kontant:

ML4: Hvis du skulle, liksom, brukt tid på å jobbe med det, så må det inn i planene, og da må det gjøres på en annen måte.

Vår oppsummering og refleksjon:

Et interessant funn i intervjuene er musikk lærernes fokus på menneskene i skolekonsertpraksisen. Hva er en musiker? Det får oss til å tenke over om elevene hadde knytta seg mer til de besøkende produksjonene dersom elevene fikk en tilknytning til de menneskene i produksjonen? Er kunstneren med andre ord kanskje mer interessant enn kunsten i denne sammenhengen? Og hva vil en slik fokusdreining medføre i en skolekonsertpraksis? Kunne for eksempel tilgjengelig teknologi vært utnytta bedre av Kulturtanken for å skape møter? Musikk lærerne forvalter et lite fag og det får oss til å reflektere over om det å bruke så lite tid som mulig på skolekonserter er en slags overlevelsesstrategi for musikk lærer i en travel hverdag. Eller er det rett og slett ikke mulig å arbeide mye med innhold fra skolekonserter dersom læreplanen skal følges?

5.2 - Hvordan skjer samarbeid mellom musiker og musikk lærer?

I dagens situasjon ser det ut som musikkfaglig kontakt med musikere som er på sentralt organiserte turneer nesten aldri forekommer, bortsett fra om praktiske ting angående konsertarrangement:

I: Får du noen gang noen kontakt med de musikerne som kommer? Altså, kan de, kan de hjelpe deg med noe, holdt jeg på å si, eller blir de med, noen ganger med inn i klassen eller?

ML4: Nei.

I: Du setter, men setter du deg ned med dem på, i lunsjen og sånn, og prater og?

ML4: De kommer jo som regel ikke opp (på lærerværelset).

ML4: De eneste, det er de der (lokal gruppe), de kommer opp i, de har vi blitt litt kjent med. For de har kommet om og om igjen hvert eneste år, så de har vi fått et litt mer eierforhold til. Så de føler vi at vi kjenner. Så dem snakker du med, men andre som er litt innom en gang, det, de...

På slutten av intervjuet med lærere (både musikk lærere og andre lærere) ba vi dem om å velge en hvilken som helst aktivitet med besøkende musikere som de kunne tenke seg. Svare varierer, fra gospel, til Vamp og til en musikkpedagogisk støttefunksjon, men ønsket om relasjonell form med stor grad av elevmedvirkning er felles.

I: La oss si at du hadde fått lov til å bestemme akkurat hvilke musikere og på hvilken måte som helst som skulle komme inn her på skolen. Hva ville du da ha gjort?

ML1: Nei, jeg er ikke veldig god på sang eller kor, så en kor arti pluss hadde vært fint. Det fordi at jeg føler at...

I: Det kan komplettere deg noe?

ML1: Ja, veldig ja. Og jeg hadde lært mye av dem.

ML2: Nei, da, da ville jeg jo at de skulle ha vært her over tid og skapt noe i lag med elevene. Og gjerne litt sånn intensivt, hvis det gikk an. At de var, var her en uke og jobbet frem mot et eller annet som vi presenterte på fredagen.

ML4: Da tror jeg at jeg ville valgt noen som kunne, kunne komponert med, sammen med gruppen min. At de viser litt hvordan. De (elevene) skal lage seg en liten melodisnutt, til en tekst, sant. Det er jo, det står på min plan nå, nemlig, at de skal lage melodi til en tekst. Ja. Det er ikke så lett.

Vår oppsummering og refleksjon:

Ifølge vårt materiale kan det se ut for at fokuset på stoff eller musikk framfor et fokus på mennesket, musikeren og kunstneren bidrar til å fremmedgjøre skolekonsertpraksisen fra

skolens daglige virksomhet. Musikklærerne i DiSko-prosjektet etterlyser et større fokus på musikeren og kunstneren og en sterkere relasjonsbygging, ikke først og fremst til stoffet som skal presenteres, men til de personene som er utøvende innenfor DKS og skolekonsertsystemet.

Svara på spørsmålet om drømme-musikerbesøket tolker vi slik:

Alle vil ha elevmedvirkning, og alle vil ha mer langvarige besøk. Slik sett synes dette å være et uttrykk for at musikklærerne ønsker innspill fra noen som kan noe annet enn de kan. Men om musikklærerne ønsker å bytte ut konsertbesøk med faglig støtte over tid til undervisninga kan vi ikke svare på i denne analysen.

5.3 - På hvilke måter begrunner og oppfatter musikklærere musikkfagets plass på egen skole?

Begrunnelsen for faget formuleres i retning av det sosiale og dets evne til å stimulere langt flere sider enn bare de musikalske hos flere av musikklærerne:

ML1: Jeg ser at grupper som kan ha et nærmest profesjonelt uttrykk en uke, og så går det en uke til neste gang, og så henger det bare ikke sammen. Så jeg ser at de dere, det sosiale spillet elevene imellom når det har vært en krangel om et eller annet, det har veldig, veldig mye å si. Det sosiale er så sterkt at de kan godt invitere inn en trommeslager som overhodet ikke holder rytmen hvis det er en god venn.

ML3: Altså praktisk- og estetiske fag i forhold til samarbeidsferdigheter. I forhold til å utarbeide et produkt sammen med folk. I forhold til kanskje mer sånne tradisjonelle skriftlige fag. At der unger kanskje fortsatt i 2017 jobber mer individuelt. Og så tenker jeg at musikk anser jeg faget som noe skapende sammen med andre. Og da er det jo en fordel å ha en viss kompetanse innenfor det sosiale og emosjonelle. Jeg tenker at musikkfaget er brukt som en forsterker eller som et medvirkende fag i kombinasjon med andre fag. Og så tenker jeg at musikk er brukt i forhold til, ja til det lystbetonte, til å ha det bra og til å oppleve noe kjekt, elever seg imellom, og voksne og elever seg imellom. Og så er det brukt i forhold til elevmedvirkning. Og så innbyr det til kreativitet, og det innbyr nok mer enn gjerne generelt mattetimer. At du får bevege deg og så være, bruke mer hele kroppen.

Alle skolene i DiSko-prosjektet ser samlet sett positivt på musikkfaget. Det er ikke musikklærerne i tvil om. Det stemmer også godt med andre undersøkelser om hvordan lærere i grunnskolen ser på musikkfaget i skolen⁸. Men det betyr ikke at alle føler seg komfortable til å undervise i det, bruke deler av det i egen undervisning eller føler seg trygge når de blir utfordret til å gjøre noe med musikk.

Musikklærer 3 forklarer det slik ut fra sin kjennskap til skole 3:

ML3: Folk er svært positive. Sånt som senest i dag, nå skal vi ha en påskesamling på fredag. En av sangene som vi skal ha på påskesamlingen har vi jo et ønske om at det ikke er bare en klasse som legger det fram skal kunne. Og da er jo sånn som showbie, som er en plattform som vi bruker en del nå i forhold til kommunikasjon, så la vi jo det ut i går og i dag da i to teamrom. Og så har jeg snakket med de ulike, og da svarer jo alle “jada, det er ingen problem” og det er veldig enkelt og altså. Det er jo bare et par tastetrykk så kan du få det fram i et klasserom.

ML2 er helt ærlig på frykten for musikkfaget blant sine kollegaer. H*n sier:

ML2: Det er veldig mange som er, mange er redd for musikkfaget da, og vil ikke ha det. Men de er jo positive til faget, sånn som sådan da. Og de vil jo, det er ikke det at de ikke vil at faget skal være der. Men de vil ikke ha det selv, mange. Jeg tror nok det at de føler seg ikke kompetente, selv om jeg mener at mange hadde nok kunnet ha gjort mer enn de tørr.

Når vi snakker med musikklærerne blir samtalen fort faglig, det handler om melodisnutter og komponering og å få klassen til å fungere som klingende og samarbeidende gruppe, slik som denne fortellinga fra ML4 kan være et eksempel på:

ML4: For eksempel, så hadde vi samspill som stod på planen vår da, før jul. Og da hadde vi en sang som heter «Sambasill», og som vi hadde liksom rytmer til. Og vi hadde, det er noen i klassen som går på pianospilling, og de fikk spille piano til denne sangen. Og det var, ja, masse rytmer. Og så hadde vi «boom whackers», og så sang vi i kanon, sant. Og dette øvde vi på en hel stund. Og så viste vi det vel frem på fellessamlingen. Og da føler jeg, på en måte, det er vurderingen at du ser at alle er med, at alle gjør det de skal.

Vår oppsummering og refleksjon:

Musikkfaget står samlet sett sterkt på alle DiSko skolene. Begrunnelsene er lett gjenkjennbare og både preget av å være instrumentelle og kulturelle. Det er som forventet fra deltakere som har meldt seg på et prosjekt der musikk spiller en viktig rolle. Men statusstyrke er ikke det samme som musikkfaglig kompetanse. Selv om faget har en akseptabel status, påpeker likevel denne gruppen av informanter at de opplever at kolleger unngår musikkfaget og i noen tilfeller

8 Espeland, M., Arnesen, T. A., Grønsdal, I. A., Holthe, A., Sømoe, K., Wergedahl, H. & Aadland, H. (2013). Skolefagsundersøkelsen 2011: Praktiske og estetiske fag på barnesteget i norsk grunnskule. (HSH rapport No. 7). Stord: Høgskolen Stord/Haugesund.

‘frykter’ det. Det er heller ikke et uventet funn i et skoleslag der den formelle musikkompetansen gjennomgående er lav. Musikk lærerne er ellers naturlig nok opptatt av det faglige og på hvilke måter klassens særpreg er avgjørende for hva som skjer og læres. Det undrer oss kanskje litt at lærerne ikke i særlig grad snakker om hvilken rolle elever som har annen musikkopplæring kan ha i klassen og hvordan disse kan utnyttes, f. eks i forbindelse med skolekonserter.

5.4 – Hvilken rolle har musikk lærere i skolens egne produksjoner?

Musikk lærer ser ut til å ha en hovedrolle i skolens egne produksjoner på alle skolene og fungerer ofte som teknisk, praktisk og musikkfaglig produsent, og musikk læreren ser på hver forestilling som et lite prosjekt, slik ML2 forklarer nedenfor:

ML2: Det er jo, vi har forestilling med fjerde og femte klasse, hvert år, der vi plukker oss et emne og lager oss en forestilling. Og det blir jo fort veldig mye bygget på musikk, fordi det er en enkel måte å gjøre det på. Ellers, så har vi, det blir jo som et slags prosjekt dette her, at vi har kulturinnslag fra en ny klasse hver fredag på, på fredagssamling for hele skolen. Det er i alle fall ment som en satsning på det med å opptre og sånt. Og så fellesnummer på slutten.

I: Hvem er det som kjører fellesnummeret da? Er det du, eller?

ML2: Ja, ofte har jeg en finger med i spillet på det, og så, ja. Det er nå bare å finne en eller annen sang, eller noe. Gjerne, helst koble på litt orkester og, og se hva en kan gjøre ut av det. Få alle på scenen. Det må øves på. Så det er en del øving før sommerfesten. Det er ikke en liten produksjon det heller.

Musikk lærer ser ut til å være sentral i samordnings- og samarbeidsprosessene rundt skolens egne produksjoner og fungerer som et toveis bindeledd mellom elevers musikk-kompetanse og det andre som foregår på skolen:

ML2: Jeg får se opptredener og sånne ting. Der de (elevene) synger og gjør ting som de har gjort i lag med kontaktlærerne. Og på den måten så får en jo med seg hva som skjer. Og jeg snakker jo med dem, i forbindelse med at jeg skal ha timer, om det er noe de holder på med som de vil at jeg skal ta tak i og sånt.

Når det planlegges store arrangement, er musikk lærer ofte på plass i samarbeidsgruppa rundt produksjonen:

I: Hva slags folk består den forestillingsgruppa av da?

ML4: Nei, det er dem som, det var jo satt av på denne arbeidstidsplanen vår, før, når vi begynte, hvem som hadde tid til det. Og det er jo musikkfolk da. Så vi var tre stykker. Var litt få, for det var en svær greie.

Vår oppsummering og refleksjon:

Som vi ser, ser musikk lærere, i tillegg til å undervise i musikk, ut til å fungere som en slags produsent, men også som samarbeidspartner i team som arrangerer forskjellige forestillinger. Noen av musikk lærerne har en definert lederrolle for den samla musikkundervisningen på skolen, mens på andre skoler ser dette ut til å være "flatt" - alle som har musikk jobber med sitt og har en relativt lik innflytelse på hva som skal skje.

Inntrykket vi har fra intervjuene er at musikk lærerne er sentrale personer på DiSko skolene, men det får oss også til å stille noen spørsmål: Hvilke fordeler er det være ved å ha en samordnende musikk lærer? Kan det være at fagplaner og innhold i musikkundervisninga blir mer konsistent i hele barneskoleløpet på denne måten? Hvilke ansvarsområder bør en slik ledende musikk lærer ha? Kan det omfatte å identifisere kompetansebehov i staben og få i gang felles kurs eller undervisningsmetoder? Kan en ordning med en sentral musikk lærer føre til ulemper, som at de andre lærerne slapper av og tenker at det er musikk læreren som skal gjøre jobben med musikk? Og hva kan en slik rolle ha å si for skolekonsertvirksomheten?

5.5 - Hvordan planlegges musikkundervisninga der musikk lærerne er involvert?

Når det gjelder planarbeid i musikk på skole, synes alle musikk lærerne å ha en type fleksibilitet - man har prøvd å sette faste planer, men så handler det ofte om tilpasning til elevenes ferdigheter og om muligheter for samarbeid med klasselærer, slik ML1 forteller her:

ML1: Vi har et påbegynt prosjekt som gikk på å lage en felles progresjonsplan for hele skolen for hvilke trinn man skulle gjøre hvilke ting. Den ble aldri ferdig, den gjorde ikke det. Og da jeg kom hit så brukte jeg så mye jeg kunne av den planen. Men så har jeg, det er bare å innrømme, jeg har tilpasset det til dels interessene til ulike elevgrupper. For å utnytte potensialet og initiativ fra elevene og dels for å utnytte de tingene jeg vet jeg er god på. Jeg har jo samarbeid med de andre lærerne i hver enkelt klasse. Akkurat nå har jeg fem klasser i musikk og da samarbeider jeg med de lærerne.

Den enkelte musikk lærer har på den ene sida stor frihet, på den andre sida er læreren bundet av et nett av aktiviteter som omslutter musikkundervisninga:

ML1: I veldig høy grad opp til den enkelte lærer, men det er felles sanger som blir brukt tverrfaglig, sånn at vi har et felles repertoar. Og så har vi en syklus, eller et årshjul, med felles samlinger i gymsalen for hele skolen. Og i forbindelse med det så legger vi opp til at til hver gang så har alle klassene forberedt seg på den samme sangen.

På skole 2 brukes læreplanen aktivt, men med lokale tilpasninger:

ML2: Ja, vi har, vi satt opp nå med, når denne siste planen kom, så satt vi opp punktene under, og satt opp litt mer konkret hva vi kunne gjøre på vår skole, hva vi hadde utstyr til, og ideer som vi hadde. Uten at den er veldig utfyllende. En del av punktene ligner veldig på originalpunktet, men er et slags forsøk på en lokal tilpasning i hvert fall.

Skole 4, som er en ny skole der organiseringen ikke helt har “satt seg”, er den konkrete undervisninga mer individualisert, sjøl om det på denne skolen er mye samarbeid om den faste produksjonen på fredag, samt andre felles aktiviteter, slik som Månedens sang, som alle klasser skal øve på.

I: Det er ikke, så det er ikke noe særlig samordning av innholdet, egentlig, at?

ML4: Nei, nei. Jeg som har fjerde trinn har, liksom, kun ansvar for fjerde musikk. Jeg samarbeider egentlig ikke med noen. Nei... Fordi når jeg har månedens sang, så tenker jeg jo at det blir automatisk, da skal de øve på den. Så det er jo en ting som gjør at det er litt sånn trykk på det.

Vår oppsummering og refleksjon:

Den typen planlegging som disse musikk lærerne forteller om, krever både fleksibilitet og en insider-kjennskap, kanskje taus, til mennesker, kapasitet, mål og ikke minst til klassers og elevers identitet og identitetsbygging. Dette viser igjen kompleksiteten i skolesamfunnet. Det er all grunn til å spørre på hvilke måter gjester inn i et slikt system kan finne sin plass. Det vi ikke er i tvil om etter å ha intervjuet denne gruppen er at gjestende musikere har like stort behov for å ha god kontakt med musikk lærerne som omvendt, for eksempel som veivisere og fortolkere av retninger og muligheter for en dynamisk og dialogisk skolekonsertpraksis.

6.0

Elevers perspektiv

I denne rapporten er elevers perspektiv bare undersøkt sporadisk. Vi har ikke intervjuet noen elever. Men vi får synspunkt på elevers rolle fra lærere og rektor. Vi har gjennomført en spørreundersøkelse til elever om opplevelsen deres av musikkaktiviteter, skolekonserter og andre framføringer knyttet til emosjonene glede, kjedsomhet og angst. Det er dette noe avgrensede elevperspektivet vi omtaler i det følgende.

6.1 - Hvilket syn har lærere på elever og elevmedvirkning?

Elev-vertordninga er i bruk ved to av skolene. Den kan ses som en videreføring av Rikskonsertenes prosjekt “elever som arrangører”. På skole 3 opplever L3, som er kulturkontakt, denne ordningen slik:

L3: Oppgavene deres er når vi har et arrangement her ifra den kulturelle skolesekken, så har jeg i god tid på forhånd et møte med dem. Der vi går inn på nettet, da har vi iPadene med seg. Jeg har min iPad, og så sitter vi og snakker om hva som kommer. Og så fordeler kulturvertene oppgaver. Det er noen som skal ta imot, det er noen som skal gå opp i gymsalen og stå klar der. Det er noen som skal hente kaffe. Vi sitter og planlegger hva de skal si på forhånd, hva de skal si etterpå.

ML4 er kulturkontakt og oppfølgingsansvarlig for elev-vertordningen:

ML4: Ja, de, de er liksom ansatt for å ta imot dem som kommer på besøk, når vi får konsertbesøk. Ønsker velkommen, finner kaffe til dem, spør om de trenger noe, bærer utstyr, og så ønsker dem velkommen og takker for besøket etterpå. Og det er det jo jeg som følger opp.

Dette synes å være en ordning som ser ut til å fungere etter intensjonen. Vi spør: På hvilke måter kunne denne metodikken blitt utvida til å gjelde ikke bare skolekonserter, men all produksjon ved skolen? De samme skolene har også grupper som fotograferer og legger bilder på hjemmesida, og på skole 3 er det 7. trinn som har ansvar for lyd på samlingene. Det er likevel et fåtall elever som får mulighet til å ha slike funksjoner på de skolene vi har besøkt.

Skolens produksjoner synes å være en arena for elevmedvirkning. ML4 fungerer som lærer også i utvalget av elever som skal få opptre. Her forteller h*n også om forskjellige former for produksjoner der elever medvirker både på og utafor scenen.

ML4: Jeg veileder de, eller liksom kvalitetssikrer (latter).

I: Prøver du å kjøre dem lite grann lenger?

ML4: Det kommer an på hvem det er. For det er, det er for eksempel to jenter i syvende klasse som er veldig dyktige dansere. Så de bare får låst seg inn på, på musikkrommet, og så øver de i friminuttene. Og så er jeg ganske sikker på at det er veldig bra. Men så er det jo andre grupper i fra fjerde, tredje og sånn, som er litt andre personer, og da må du kvalitetssikre det. De kan ikke bare få komme frem. Jeg må se det litt. Det må jeg. Og så har vi hatt elevkonsert, rett og slett. Ja, at de får lov til å melde seg på og spille for. Og det er og om de går i korps eller om de går og spiller gitar, eller at de får, at det blir en sånn type konsert da. Og noen synger og noen, men da spiller jeg jo til dem, og da må jeg øve med dem, sant. Må øve. Det var litt travelt, men det var veldig kjekt. Så, og så hadde de, har med sånn en, skole 4 sitt talentshow da (latter).

I: Er det, er det elevorientert eller elevstyrt da?

ML4: Ja. Det er elev, elev, hva heter det, rådet, som styrer med det. Så de driver med det, så det er ikke jeg så veldig...

ML4 har en konkret agenda om elevmedvirking i samlingene:

ML4: Ja, og så har jeg det å være kulturkontakt i tillegg. Så det og tar en del av tiden. Og så å ha kontakt med elever og prøver å, for jeg prøver jo at det skal være masse elevmedvirking i, i den timen da.

ML 3 får dypere kjennskap til elevers kompetanse gjennom å la dem levere opptak av egen spilling:

ML3: Ja da leverer de lydspor ja og så får de tilbakemeldinger.

I: Hva synes de om det da?

ML3: Nei, det er veldig kjekt å høre hver enkelt, altså før har jeg jo hørt de mer i klasserommet og gruppevis. Du får en annen mulighet til å høre en og en.

Vår oppsummering og refleksjon:

Gjennom disse eksemplene fra lærere, samt gjennom hele rapporten ser vi at lærere er opptatt av elevers aktivitet, av elevers velbefinnende og av deres medbestemmelse, og at dette utfolder seg i praksis i skolehverdagen. DiSko-skolene synes å ha vekt på lærerstyrte aktiviteter, men respekterer elevene som kompetente personer med rett til å uttrykke og uttale seg og tilsynelatende til å påvirke egen lærings- og opplevelsessituasjon. Det gjenstår å finne ut hvilke konsekvenser et slikt elevsyn kan ha for innovasjon og gjennomføring av en framtidig dialogorientert skolekonserterpraksis.

6.2 - Resultat fra spørreundersøkelsen

Spørreskjemaet ble besvart av 240 elever fordelt noe ulikt på de fire skolene og med deltakere fra 2. til 7. klasse. Spørsmålene som ble brukt er et forsøk på å få et innblikk i elevenes opplevelse av musikkaktiviteter og musikkfaget generelt og konsertvirksomhet spesielt. Spørsmål knytt til konsertvirksomheten ble formulert slik at de kunne tolkes til både å kunne dreie seg om opplevelse knyttet til egne framføringer og opplevelser omkring framføringer av besøkende musikere (skolekonserter).

Spørreskjemaet bygger på et validert undersøkelsesformat (Achievement Emotions Questionnaire, Pekrun 2011⁹) som undersøker elevenes opplevelse av glede, kjedsomhet og angst i undervisnings- og skolesituasjoner rapportert gjennom en femgradert skala. Skjemaet er blitt modernisert og tilpasset norske skoleforhold generelt og DiSko-prosjektet spesielt. Blant annet har vi brukt emoji som illustrasjon på svaralternativene for elevene. I denne rapporten vil bare noen relevante funn bli rapportert og diskutert.

I spørreundersøkelsen ble det brukt tre subskalaer fra AEQ instrumentet som gir elevene mulighet til å gi uttrykk for sin opplevelse av henholdsvis glede, kjedsomhet og angst i skole og undervisnings- sammenheng på en femgradert skala. Ettersom DiSko-prosjektets kjerne

⁹ Pekrun, R., Goetz, T., Frenzel, A. C., Barchfeld, P., & Perry, R. P. (2011). Measuring emotions in students' learning and performance: Contemporary Educational Psychology, 36, 36–48.

er skolekonserter og dermed også noe som berører elevenes opplevelse av musikk og musikkfaget, delte vi spørreundersøkelsen i to hoveddeler. De 12 første spørsmålene (første del) dreide seg om musikkfaget og musikkaktiviteter, både forstått som 'på skolen' og ellers. De 12 neste spørsmålene (andre del) har fokus på skolekonserter og framføring og det å delta i slike sammenhenger.

6.3 - Elevers forhold til musikk og til musikkfaget

Spørsmålene om glede for første del er formulert slik (se ellers vedlegg 3):

1. Jeg liker å holde på med musikk;
2. Jeg gleder meg til musikktimene;
3. Jeg synes musikk er gøy;
4. Jeg liker musikktimene

Elevene fikk disse og lignende spørsmål om 'kjedsomhet' og 'angst' lagt fram som en femgradert skala de skulle krysse av på. Gjennomføringen ble tilpasset klassetrinn og det ble passet på at informasjonen ved gjennomføringen var lik så langt mulig på alle skoler og klassetrinn. Det ble brukt bilder av emojis for å konkretisere meningen i teksten for elevene.

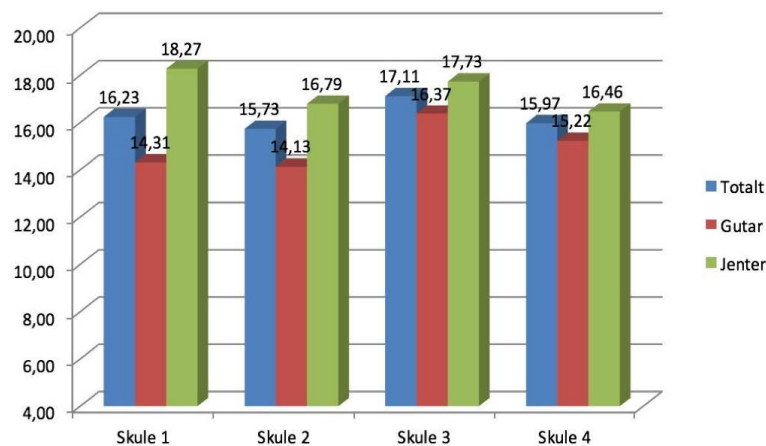
Dette så slik ut på elevenes avkryssingsskjema:

Eks 1: Eksempel på AEQ-spørsmål til elever

1. Eg liker å halde på med musikk				ID-nr: _____
				
☐	☐	☐	☐	☐
Likar ikkje i det heile tatt	Likar ikkje	Likar av og til	Likar	Likar veldig godt

Nedenfor er resultatet for de første 12 spørsmålene som gjelder musikk og musikkfaget framstilt i tabellform som et gjennomsnitt for alle de 240 besvarelsene. På en skala fra 4 til 20 kan vi se gjennomsnittresultatet for opplevelsen av 'glede', der verdi 4 er laveste målt verdi og verdi 20 er høyeste mulige avkryssing. Rød og blå søyle er henholdsvis skår for gutter og jenter.

6.3.1 - Fig 1: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Glede'

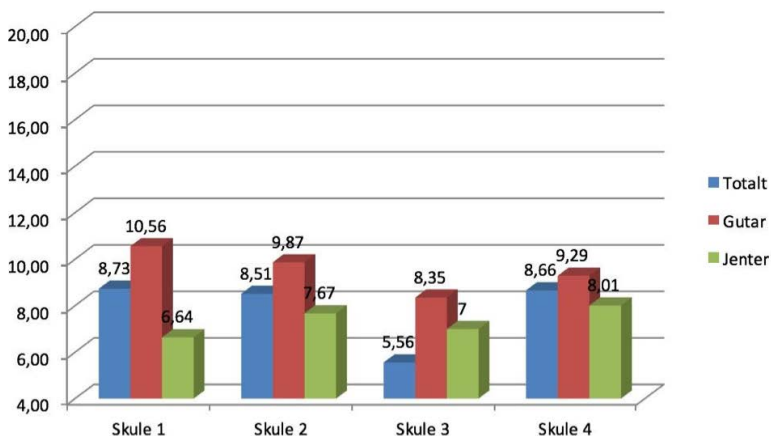
Min = 4, maks. = 20 (n = 218)

Av figur 1 kan vi se at gledesaspektet (en variabel satt sammen av fire spørsmål) er sterkt positivt samlet sett og for hver skole. Det er gjennomgående høyere for jentene enn for guttene, der forskjellen er størst på skole 1 og minst på skole 4. Gjennomsnittsskåren for glede knyttet til musikkfaget og musikkaktiviteter er størst på skole 3 og minst på skole 2, men det er svært små forskjeller det er snakk om. Dette forteller oss at musikkfaget og musikk generelt sett blir svært positivt oppfattet på alle DiSko skolene. Men det forteller også at gutter og jenter gjennomsnittlig sett er litt ulike i så måte.

6.3.2 - Fig 2: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Kjedsomhet'

Spørsmålene om kjedsomhet ble formulert slik:

1. Jeg kjeder meg i musikktime;
2. Jeg synes musikk er kjedelig;
3. Jeg synes det er kjedelig å holde på med musikk;
4. Jeg synes musikktime er så kjedelig at jeg heller ville gjort noe annet

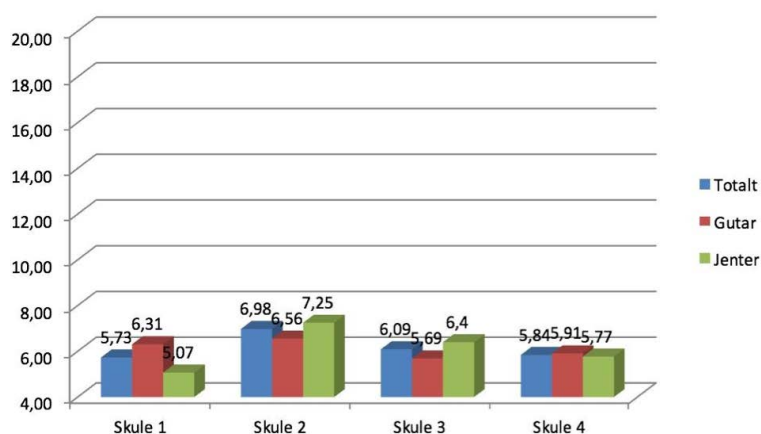
Min =4, maks = 20 (n = 218).

Analysen av elevenes svar på de fire 'kjedsomhets'-spørsmålene viser at elevene gjennomgående kjeder seg lite og at det er lite forskjell på skolene gjennomsnittlig sett. Men det er en relativt markant forskjell mellom gutter og jenter på skole 1 der guttene kjeder seg mer, mens det på skole 4 er veldig liten forskjell på gutter og jenter.

6.3.3 - Fig 3: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Angst'

Spørsmålene om angst ble formulert slik:

1. Å holde på med musikk på skolen gjør meg redd;
2. Når jeg tenker på musikktime, blir jeg nervøs;
3. Når jeg tenker på musikktime, kjenner jeg det i magen;
4. I musikktime er jeg redd for at alt er for vanskelig for meg

Resultatene fra undersøkelsen viser at opplevelsen av 'angst' slik det er spurt om i de fire spørsmålene ikke er påfallende stor i noen av skolene. Det er lite forskjeller mellom kjønnene bortsett fra en liten forskjell på skole 1. Men 'angst' finnes, om enn i svært liten grad, når det gjelder elevers opplevelse av musikktime og musikkaktiviteter på skolen.

6.4 - Elevers forhold til skolekonserter, musikere, og deltakelse på konserter og andre musikkframføringer

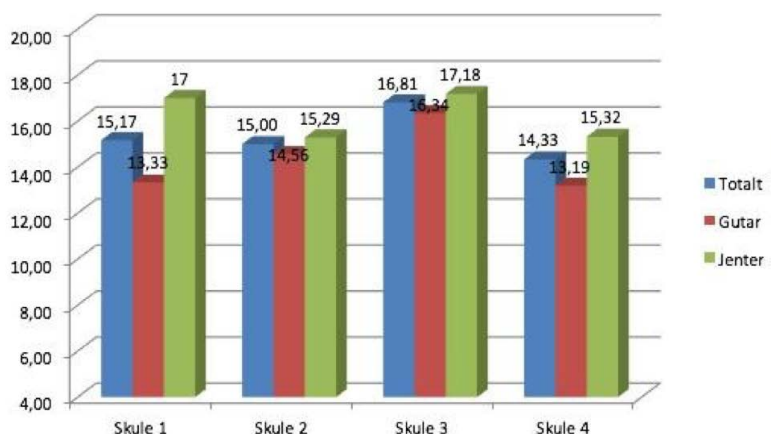
Denne delen av undersøkelsen fokuserer på elevers opplevelse av og forhold til skolekonserter, musikere, og deltakelse på konserter og andre musikkframføringer.

Også her dreier spørsmålene seg om 'glede', 'kjedsomhet', og 'angst'. Variabelen 'glede' er bygget opp over elevenes svar på følgende fire spørsmål på en femgradert skala:

1. Jeg synes det er gøy når musikere kommer for å være med oss på skolen;
2. Jeg gleder meg til å være med på konserter på skolen;
3. Jeg gleder meg til å spille og synge sammen med andre på konsert;
4. Konserter på skolen er så kjekke at jeg ville ha hatt dem mye oftere

Nedenfor er resultatet for de siste 12 spørsmålene (andre del) framstilt i tabellform som **et gjennomsnitt** for alle de 24 besvarelse. På en skala fra 4 til 20 kan vi se gjennomsnittresultatet for opplevelsen av 'glede', der verdi 4 er laveste målte verdi og verdi 20 er høyeste mulige avkryssing. Rød og blå søyle er henholdsvis skår for gutter og jenter.

6.4.1 - Fig 4: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av "Glede" -skolekonserter og framføringer

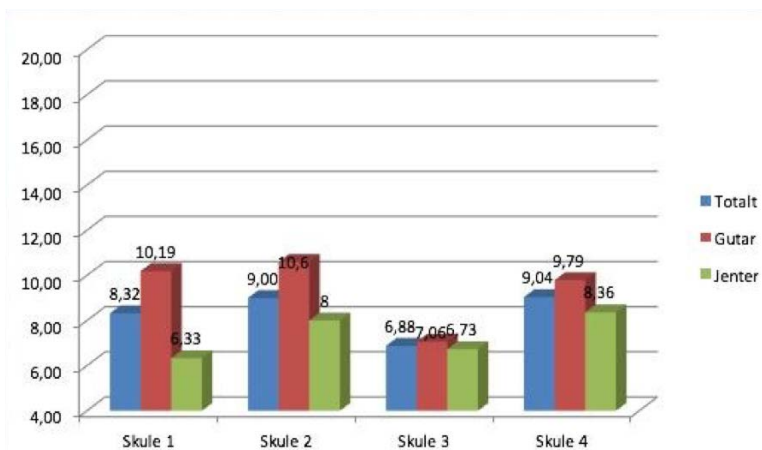

Av fig 4 ser vi at elevenes holdning til og opplevelse av 'glede' er ganske markant på alle skolene. Vi finner riktignok litt større variasjon her mellom skoler, for eksempel mellom skole 4 og 3, der skole 3 viser en sterkere og mer jevnere glede-opplevelse enn skole 4, og vi finner større forskjeller mellom gutter og jenter enn i den første delen av undersøkelsen. På skole 1 er jenters opplevelse av glede markert større enn guttenes, men de sistnevnte skårer likevel litt høyere her enn på skole 4.

6.4.2 - Fig 5: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Kjedsomhet' - skolekonserter og framføringer

Spørsmålene knyttet til 'kjedsomhet' ble formulert slik:

1. Jeg synes konserter på skolen er kjedelige;
2. Å være på konsert er så kjedelig at jeg helst ville gjort noe annet;
3. Jeg synes det er kjedelig å lytte til musikk på konsert på skolen;
4. Jeg synes det er kjedelig å spille og synge på konsert

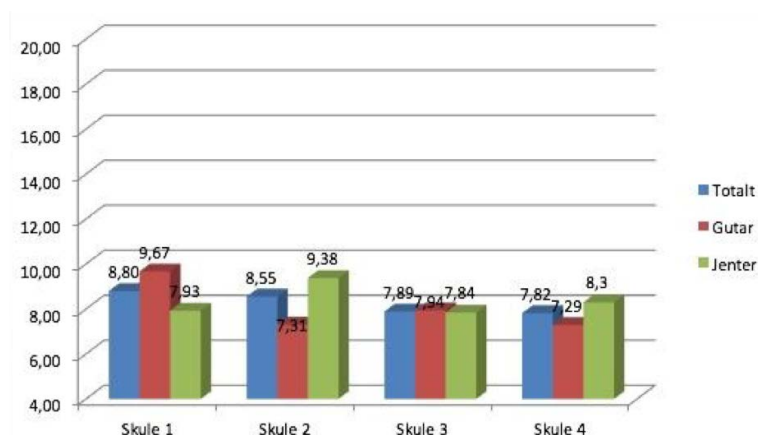

Det vil være naturlig å tro at det er sammenheng mellom hva elevene svarer på 'glede'-spørsmålene og 'kjedsomhets'-spørsmålene. Det er delvis tilfellet. Det er for eksempel guttene på skole 1 som tilsynelatende kjeder seg mest når det gjelder skolekonserter og deltakelse i framføringer. Samtidig ser vi at skole 3, der elevene gleder seg mest, også er den skolen som kjeder seg minst og som har minst forskjell mellom gutter og jenter. Det er likevel grunn til å understreke at forskjellene er små og at analysen bygger på et ulikt antall svar fra de forskjellige skolene.

6.4.3 - Fig 6: Gjennomsnittsskår for elevers opplevelse av 'Angst' - skolekonserter og framføringer

Spørsmålene knyttet til opplevelsen av 'angst' ble formulert slik:

1. Jeg blir redd når vi skal delta på skolekonserter
2. Når jeg tenker på konserter på skolen, blir jeg nervøs;
3. Når jeg tenker på konserter på skolen, kjenner jeg det i magen;
4. Når vi har konserter blir jeg redd for at alt er for vanskelig for meg

Analysen av elevenes svar på 'angst'-spørsmålene i del 2 av undersøkelsen viser at fenomenet 'angst', slik det er definert her, finnes i større grad enn for elevenes forhold til musikk og musikkfaget. Det er kanskje forventet ettersom egen deltakelse i fremføringer er en viktig del av spørsmålene som ble stilt. Det er små forskjeller også her mellom skolene. Skole 1 og 2 har gjennomsnittlig noe mer angst enn skole 3 og 4. På de førstnevnte er det også størst forskjell mellom gutter og jenter. Men igjen er det grunn til å understreke at angstfaktoren er liten, forskjellene små og grunnlaget for en skolebasert analyse noe usikkert.

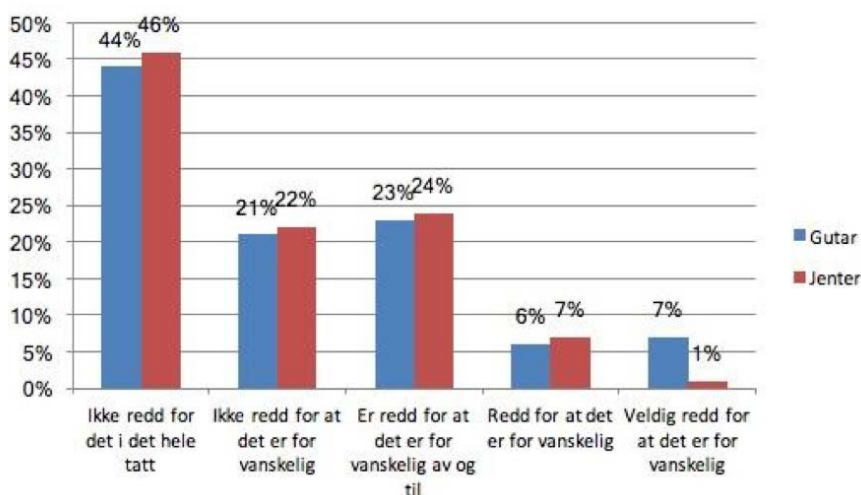
De resultatene vi har lagt fram til nå viser gjennomsnittsskår og kan brukes, med en rekke forbehold, til å sammenlikne noen enkeltresultater i skolene i DiSko-prosjektet. Samlet sett viser spørreundersøkelsen at elevene på alle skolene har et gjennomgående positivt forhold til musikk, til musikkaktiviteter på skolene, til musikkfaget, og skolekonserter og egne framføringer. Men undersøkelsen viser også at det kan finnes ting å være oppmerksom på, for eksempel noen forskjeller mellom gutter og jenter, noen små forskjeller mellom skoler, og det faktum at 'angst' for deltakelse finnes i ulik grad blant elever.

6.4.4 - Fig 7: Prosent skår for elevers opplevelse av 'vanskelig' - skolekonserter og framføringer

I det følgende skal vi se litt nærmere på et par av 'angst'- og 'kjedsomhets'-spørsmålene knyttet til skolekonserter og framføringer for å prøve å få et inntrykk av hvor mange av elevene som svarer det ene eller det andre.

Fig 7 viser hvordan alle elevene på skolene fordeler seg i svarene på spørsmålet:

Når vi har konserter blir jeg redd for at alt er for vanskelig for meg. Analysen viser at bortimot 70 % av elevene ikke er redd for at konsertene er for vanskelige. Likevel er det grunn til å merke seg at 13 % av guttene er redde for at det er for vanskelig eller veldig vanskelig.

6.4.5 - Fig 8: Prosent skår for elevers opplevelse av 'kjekke' - skolekonserter og framføringer

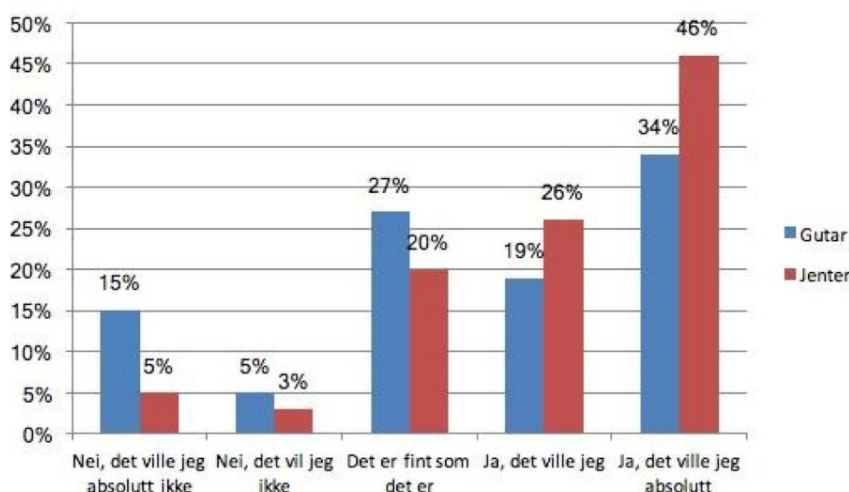
Fig 8 viser hvordan alle elevene på skolene fordeler seg i svarene på spørsmålet:

Konserter på skolen er så kjekke at jeg ville ha hatt dem mye oftere.

Analysen viser at over 70% av jentene vil ha skolekonserter oftere, mens 20% av dem sier det er fint som det er. Guttene er noe mindre entusiastiske, men også her ønsket om mer av dette markant, selv om 15% av dem gir uttrykk for at de absolutt ikke vil ha mer skolekonstervirksomhet.

Samlet sett gir undersøkelsen et bilde av en svært positiv elevflokk sett i forhold til det DiSko-prosjektet skal handle om. Det finnes angst for framføring, særlig blant guttene, og det finnes negative opplevelser av og ønsker om mindre skolekonstervirksomhet. Men det rokker ikke ved det positive bildet av elevenes forhold til og opplevelse av disse aktivitetene samlet sett.

Prosentvis svarfordeling delt etter kjønn:

7.0

Musikeres perspektiv

Musikerne har vært med i prosjektet kortere enn lærerne og rektorene, og vi har ikke intervju med den enkelte musiker av den enkle årsak at de nylig (oktober 2017) har startet sine arbeidsoppgaver. Musikernes synsvinkel er derfor belyst gjennom referat fra et møte der alle musikerne i prosjektet deltok den 26. September, samt transkripsjon av læreres og musikeres første samtale på den enkelte skole i mai/juni 2017.

Kort orientering om skolers valg av musikere: Skole 1 knyttet seg til en singer-songwriter, som tidligere har vært på turné for Rikskonsertene sin skolekonsertordning. Tanken med denne kombinasjonen var å kombinere for eksempel engelsk, norsk, samfunnsfag og musikk gjennom å arbeide med viser. Skole 2 har to sangere fra en sanggruppe, også de med skolekonsert erfaring. Bakgrunnen for dette ønsket var å gi noe ekstra til en klasse som trengte å øve på å fordype seg i noe sammen. Skole 3 sine musikere er bandmusikere, men er også tilsatt i høgskolesystemet. Her vil skolen gjerne stimulere til at noen av elevene kan danne band, men de vil også gjerne jobbe med å skape musikk på Ipad. Skole 4 ønska å utforske samarbeid med kulturskole, men hadde også lyst på mer dans på skolen, og en danser som er ansatt ved Kulturskolen ble dermed skole 4 sin kunstner i prosjektet.

Musikerne er valgt ut fra skolenes og forskernes felles agenda om å engasjere musikere som ”Framleis er kunstnar, men sensibel for konteksten” (feltnotat, musikertale 27.9. 2017).

7.1 - Søk etter ny musikerrolle

I en dialogisk estetikk, så handler det ikke lenger om “sender” og “mottaker”. Alle musikere i prosjektet er innforstått med prosjektets agenda om å skape partnerskap mellom musikere og lærere, og å utarbeide musikerbesøk som fungerer dialogisk. I slike møter blir alle deltakere, men med forskjellig funksjon. Hvordan ser musikerne på musikerrolla i denne sammenheng? Musikeren skal fortsatt være musiker, men hvordan kan denne rolla utformes? Musikerne opplever å gå åpent inn i prosjektet – de veit ikke hva som kommer til å skje, men de er villige til å delta i en utforskning som kan føre til noe nytt.

Noen kommentarer og spørsmål fra musikere der de er opptatt av rolla si som nettopp musikere:

Hvordan kan musikerne ta ansvar for å aktivisere elevene på en annen måte enn i undervisninga?

Dette skal ikke være musikkfaget, musikkundervisning. Det skal ikke være ei støtte for musikk lærerne, men at det skal vere noe annet. En må finne ut hva “det andre” er.

Musikere tenker på muligheten for at det skal “ligge noe igjen etter dem”.

Bruk og gjenbruk, hverdag og fest, det ligger i korta at dette er en spesiell anledning. Vi kan tenke at det er noe som gir en der-og-da-opplevelse og det er nok, men vi kan også tenke at det skal ta del i noe større. Kan det som skjer på ”fest” bli tatt videre, brukt om igjen i ”hverdagen” selv om det da er mindre ressurser tilgjengelig?

Det er ikke problem i å:

ha en koreografi, men likevel ha elevene med på det, kan ha ei rolle i det uten at de bare blir publikum til danseren sin stepping

Vår oppsummering og refleksjon:

På det tidspunktet dette møtet ble holdt, hadde ingen av musikerne kommet i gang med arbeidet på skolene. De visste ikke hva som ventet eller hvordan arbeidet kom til å bli. En interessant vei videre kan være at elevene blir “tatt med” inn i musikerens verden og arbeider parallelt med henne i perioder. Opptattheten av å skille mellom det pedagogiske og det kunstneriske vil etter hvert kanskje vike for fokuset på å skape noe sammen med dem som er til stede i øyeblikket?

7.2 - Læreplanen? Hva er lov?

De fleste musikerne har oppfatta at den nye Kulturtanken skal være mer “læreplan-nær” - men virker musikerne usikre rundt hva som er “læreplan”? Ikke mange her tenker at de skal gå inn og oppfylle fagspesifikke læreplanmål, men er opptatt av å se sin egen rolle som agent i oppfyllelsen av læreplanen. Musiker x spør:

Kanskje musikeren jobber mer med dannelsingsaspektet heller enn læreplanen sine kompetansemål? Er det lov, er det mulig?

Vår oppsummering og refleksjon:

Det var tydelig på møtet at musikerne hadde “hørt noe” om at Kulturtanken skulle bli læreplan-nær, og det var forestillinger blant dem om at dette ville bety å produsere konserter om fagspesifikke tema i matte, engelsk eller samfunnsfag. Gjennom mer informasjon om læreplanen tror vi “våre” musikere nå er trygge på at konserter og estetisk tilnærming til undervisning kan utformes med mange forskjellige tilnærminger og tema, og at læreplanen kan romme mye mer enn det fagspesifikke.

7.3 - Nye kvalitetsparametere

Når fokuset snur mot en relasjonell tankegang, opplever musikerne usikkerhet omkring kvaliteten. Må den defineres på nytt, spørres det.

Kunstnerisk kvalitet. RK har alltid flagga dette. Viss ikke VI kan snakke om det, så kan ingen snakke om det. Hva slags kvalitet er det? Hvordan ser den ut? Hva avgjør? Hva er det sentrale i kvaliteten – god kunst/ikke?

Musikerne undrer seg på hva som kan være kvalitet for deltakerne og er interesserte i hva som skal til for å skape opplevelse av kvalitet hos elevene:

Alt må være av høy kvalitet; kunst, didaktikk, samarbeid – men kanskje ikke starte med våre voksne kvalitetsbegrep og dra det nedover barna, men heller tenke at kvalitet inngår i alt en gjør. Unger elsker å være med de voksne, det å få være med på ”voksenting” kan være mer givende enn at den voksne legger seg ned og bygger lego med dem.

Viktig at vi ikke har et elevsyn der ”vi er her for å vise dere”. (Viser til opplevelse av praksis der elevene for første gang ble likeverdige kolleger i praksis og de vokste voldsomt på det).

Har disse kunstnerne allerede et dialogisk syn på kvalitet? Mange ser ut til å ha et ønske om å dra inn eleven på like fot, som en (ansvarlig) medarbeider heller enn en tilskuer. Har “Didaktikk og samarbeid” kommet inn som nye parametere i disse kunstnernes kvalitetsoppfatninger?

7.4 - Hvilken rolle skal eleven ha i produktet?

Musikere spør: Går det an å jobbe som musiker og ha fokus på utøving, men likevel være relasjonell i det en gjør? Ser vi på elevene som statister? Kjenner eleven seg som statist viss han inngår i en større kunstnerisk produksjon? Hvordan kan en unngå å bruke elevene som marionetter/rekvisitter i sin kunstneriske produksjon? Hvordan rimer statist-tankegangen med det som ble sagt om kvalitetsdannelsen over? Hva skiller et kunstnerisk grep fra en musiker fra noe som kunne vært gjort av en pedagog?

Synspunkter:

Når en vektlegger prosessen så mye, så er elevens perspektiv og hva eleven opplever som kvalitet sentralt. Elevene er gode på dette. De gjenkjenner kvalitet. Det performative blir nødvendigvis mindre viktig da, det må være kvalitet ut i fra elevens perspektiv.

Profesjonelle kunstnere som kan dette her er noe helt annet enn å møte en vanlig lærer som er profesjonell på en annen måte. Den store forskjellen er dette møtet med kunstnerne.

DiSko hviler på et premiss om at musikere skal komme inn i skolen og være en annen type voksen enn de lærerne som finnes der fra før, tilby noe annet og mer estetisk basert. Blir stikkorda her “besøk” og “annerledes”?

7.5 - Mistes musikeren?

Sjøl om formuleringen av kvalitetsbegrepet hos disse musikerne tydeliggjør den kunstneriske agendaen og det kunstneriske særpreget på det som skal skje, så opplever musikerne likevel en viss angst for å miste seg sjøl som musiker, vakler litt i egen rolle. Mange musikere som deltar i DiSko har pedagogisk jobb i tillegg til sin kunstnervirksomhet. Kan det da være ekstra utfordrende å komme inn i en skole for å samarbeide som musiker? Synspunkter fra musikerne:

Redd for å miste musikeren i dette, vanskelig å vite kva sin eigen rolle er, det kan være lett å bli tilrettelegger, musikkpedagog.

Elevene er kunstnerisk medskapende. Hvordan blir balansen? Slepp kunstnerne til? Får de vist sine kvaliteter? Er de primært akkompagnerende og løfter fram elevene?

Dette handler om å bruke kompetansene til de aktørene som er med: Kunstneren har en spesialkompetanse som skal brukes. Lærerne har sin spesialkompetanse. Elevene har sin kompetanse. Vi må hindre at kunstneren blir en ”ekstralærer”.

Også i diskusjon om musikerrolla har elevene en viktig plass i musikerdiskursen:

Diskusjonen om hva elevene skal få ut av dette her er gjerne ikke ferdig, lærere og musikere må diskutere det mer, eller? Hva skal utøverne gi når en kommer ut i skolen?

Det synes å være viktig for musikerne i DiSko-prosjektet å prøve ut en annen type konsert, søke ut en type elevdeltakelse i forhold til kunstneren. Synspunkt:

En kunstner kan formidle og jobbe på sine vilkår og elevene kan få noe annet enn en lytteopplevelse (som også er viktig), de får deltatt på en annen måte.

7.6 - Prosess eller produkt, konsert eller visning - en diskusjon om form

Musikerne diskuterer også formen på det som skal skje - hvordan kommer prosess og produkt i spill, og hva med det gamle begrepet "konsert"? - Det må også speiles mot nye kvalitetsoppfatninger.

En av musikerne er tydelig på hva h*n ønsker å få ut av dette:

Fra jeg takka ja til dette har jeg alltid sagt at prosessen er det viktigste, det er ikke sluttproduktet. Utviklinga er det interessante.

Musikerne tenker seg elevene som deltakere også på en scene, men er opptatt av at det skal være trygt for elevene:

Ordet konsert kan også være skummelt, visning kan være mindre avskrekkende. Konsert bærer med seg mange forventninger som kan oppleves mer skremmende.

Noen av musikerne ønsker å utfordre konsertformen - kanskje for elevenes skyld, men også for å gi seg sjøl muligheten til å leke med formen:

En konsert er for så vidt fint, men hva med å lage flere smådeler som kan spres mer over hele året?

Også i produktet/konserten tenker musikerne på hvordan den særegne musikerrolla kan ha en betydning:

Skolene er opptatt av en god prosess, avhengig av elevene og ressursene en har, men så må en bidra til å løfte det.

Uansett vektlegging av konsertformen og produktet versus prosessen, så er musikere opptatt av å forholde seg til rammer, noe de tror de har til felles med lærere:

Det geniale i kunsten er usynlige rammer som en jobber innenfor, men slik jobber lærere også. Det er et didaktisk prinsipp. Det vil være veldig gjenkjennbart. Det vil være ulike grader av styring, rammer osv.

8.0

Avslutning:

SWOT-analyse for skolene i DiSko prosjektet

SWOT-analyse for skolene i DiSko prosjektet bygger på 2 søyler av vurderinger og informasjon. Den ene utgjøres av forskernes datainnsamling i form av observasjoner, intervjuer osv. Den andre søylen utgjøres av en gruppe masterstudenter som har deltatt i alle forskerbesøk våren 2017 og som har utformet en egen SWOT-analyse som en studentoppgave. Denne oppgaven er også lest av forskerne og har karakter av å være et supplerende datagrunnlag og blick som ligger til grunn for SWOT analysen nedenfor:

8.1 - STYRKER

Alle skolene har en medfølgende styrke i og med det faktum at de har meldt seg til prosjektet i dialog med Kulturtanken og CASE-senteret. Alle rektorene viser engasjement i DiSko- prosjektet. Innovasjonen er en villet handling fra denne gruppen.

Klasselærerne viser engasjement og er villig til å gå inn i prosjektet med innovasjon i blikket. De bygger sitt engasjement på et dypt innsyn i elever behov og hverdag, men også på troen på at potensialet i skolekonsertvirksomheten ikke er godt nok utnyttet. De ønsker å være pro-aktive og aktive i disse prosessene. De er aktive i å bygge et rikt kulturliv ved skolen og ser på dialogiske skolekonserter som et instrument for dette.

Musikklærerne bruker vanligvis ikke skolekonserterne i sin egen undervisning, men gjennomfører DiSko i sin undervisning i de aktuelle klassene. De er spesielt aktive i å bidra til å velge hvilke musikere som passer til deres skole. Elevene synes å like faget godt. Det er bare ca. 10 % av elevmassen som gir uttrykk for noe annet.

Musikerne synes å være motivert og er åpne for utprøving av ulike tilnærminger slik prosjektet intenderer. Alle skolene arbeider daglig med teknologi, og har til dels høy kompetanse her.

8.2 - SVAKHETER

Rektor har ikke etablert en praksis der skolekonserter forventes å bli en integrert del av skolens faglige læring. Klasselærerne har gjennomgående lav formell kompetanse i musikk. Musikk-lærerne har ikke etablert et system for å integrere skolekonserter som en del av sin undervisning.

Den formelle kompetansen varierer noe. Elevgruppene har noen utfordringer. Et lite mindretall frykter musikkfaget i den forstand at de kan føle angst rundt bestemte aktiviteter. I noen klasser er det utfordrende grupper av elever. Skolesamfunnet som helhet engasjeres ikke i konserter, og (foreløpig) heller ikke i DiSko. Musikerne har storparten av sine erfaringer knyttet til tradisjonelle konsertformer innen skolekonsertpraksisen og ellers. Noen har utdanninger og yrkespraksiser som kan gjøre det vanskelig for dem å skille mellom lærer og kunstnerrolle.

8.3 - MULIGHETER

Alle skolene er villige til å endre sin praksis for å skaffe seg systematiske erfaringer med dialogiske skolekonserter, men det kan være noe ulikt hvor omfattende de ulike skolene tenker seg dette. På noen skoler har prosjektet tilsynelatende en viktigere plass enn ved andre skoler og bare utviklingen kan vise hvordan dette går.

Vi ser store muligheter for DKS og DiSko når det gjelder å utnytte skolenes og elevenes høye kompetanse på det teknologiske feltet, både når det gjelder det musikalske uttrykket, men også i form av styrking og tilpassing av informasjon mellom formidlingsorganisasjonen og skolene og mellom musikere og skoler/elever/lærere. På alle skolene er potensialet for ytre samarbeid stort og uutnyttet. Ingen av skolene har i dag konkret og formalisert ytre samarbeid med kulturskolen, UKM eller fritidsmusikklivet, kanskje bortsett fra kjøp av tjenester fra musikkterapeut. Også forholdet til og kommunikasjonen/samarbeidet med lokal DKS og fylkeskommunens DKS kan komme til å by på store muligheter i framtida.

8.4 - TRUSLER

Musikers utdanning til monologiske musikkformidlere samt en generell oppfatning i samfunnet om musikeren som "geni" eller "idol" kan være en trussel mot prosessene i DiSko i den forstand at de musikerne som deltar må bruke tid på læreprosesser som gjør dem i stand til å finne sin kunstneriske rolle som relasjonsskapere i en skolekontekst. En annen trussel kan komme i form av kunstfeltets definisjonsmakt over kvalitetsbegrepet – det vil være nødvendig å få mulighet til

å presisere kontekstbaserte kriterier for kvalitet for at aktivitetene i DiSko-skolene skal kunne oppfattes som verdifulle og kvalitetsfylte.

Mange års nedprioritering av estetiske fag i skolen har gjort det stadig vanskeligere for musikere og lærere å kommunisere på et faglig nivå. Dette gjelder både antall timer i prosent av skolens samla virksomhet, men også hyppighet og omfang av skolers bruk av estetiske læreprosesser og metoder. Med den nye 5-årige lærerutdanninga forsvinner til dels allmennlæreren, og det er vår bekymring at svært få lærerstudenter vil velge musikk som sitt hovedfag. På skolesida utgjør svak prioritering av estetiske fag og lavt utdanningsnivå for lærere i musikkfaget og i musikk som allmennfag de største truslene for DiSko og for musikkfeltet i DKS.

Vedlegg 1:

Intervjuguide rektor

Spørsmål knytt til involverte i musikal og kunstnar besøk:

- Kven (lærer, elevar, andre) er vanlegvis involvert i tilknytning til besøk av musikarar og kunstnarar
- Er alle direkte involvert, eller også indirekte?
- Korleis organiserer skulen mottak av dei som kjem?
- Kor går aktivitet føre seg? Klasserom/gymsal/andre stader
- Korleis er du nøgd med nåverande situasjon? Ville du endra noko om du kunne? I så fall korleis, kvifor, kvifor ikkje
- Korleis opplever du haldningane til lærarane for dette? Enn elevane? Er det noko du kunne ynskja annleis enn i dag?

Spørsmål til førebuing av musikal og kunstnarbesøk:

- Kven er inngangskontakten til slike besøk?
- Korleis blir det omtalt og snakka om/ kor lenge på førehand?
- Er du nøgd med måten det blir gjort på i dag, eller er det noko du kunne tenkja det å endra på? I så fall korleis og kvifor.
- Har du inntrykk av kunstnarbesøk blir lagt inn i planane til lærarane? Kan du gje døme på det? Dersom ikkje, kva kan grunnen vera? Korleis ser du på dette? Synes du det er greitt slik det er i dag, eller er det noko du kunne ynskja var annleis?
- Blir medfølgjande material (websites) nytta av lærarane? Blir desse opplevde som relevante og nyttige?

Spørsmål knytt til kontakten med musikarar/kunstnarar/tilretteleggjarar:

- Er informasjonen knytt til besøk god i dag? Er det noko du kunne tenkja deg annleis i så måte?
- Er det god kontakt mellom dei besøkjande og lærarar/elevar? Involverer du dei, eller dei som har noko med det, i førebuinga av konserten/førestillinga? Har du tankar om endring når det gjeld dette?

Spørsmål knytt til tema for konsertane/vitjingane- fagleg relevans:

- Synes du konsertane har relevante tema? Kan du gje døme?
- Kva for fag synes du konsertane/besøkjande er mest relevant for? Har besøkja direkte eller indirekte betydning for undervisning i faga trur du? Korleis er det t.d. med musikkfaget i denne samanhengen? I så fall, kan du gje døme? Korleis arbeider de med musikkfaget? Blir det gjort likt i klassane eller kjem det an på? Er du nøgd med måten det blir gjort på eller kunne du tenkja deg at lærarane vektla annleis?
- Er situasjonen slik du vil ha den når det gjeld dette eller kunne du tenkja deg noko anna?

Vedlegg 2:

Intervjuguide klasselærer

Spørsmål knytt til klasselærarrolla og musikk:

- Har du musikkundervisning i eigen klasse? Og/eller brukar du musikk i andre fag eller samanhengar? Kvifor/kvifor ikkje?
- Har du musikk som del av utdanninga di? Eller driv du med musikkrelaterte ting utanom skulen, t.d. kor, speling, dans etc.
- Dersom du skulle ta utdanninga di på nytt, kva ville du ha lagt vekt på då?
- Korleis ser du på musikkfaget si rolle ved denne skulen? Er det greitt som det er, eller er det noko du kunne tenkja deg annleis?
- Korleis opplever du haldningane til lærarane på skulen til musikkfaget? Enn rektor sine? Enn elevane dine?
- Dersom du skulle karakterisera musikkverksemda ved din skule samla sett, kva ville du då trekkja fram?
- Opplever du at musikk har ein plass som del av andre fag på din skule? Er det spesielle ting som blir brukt i andre fag? Kan du gje døme, kanskje frå eigen klasse? Har dette ein passeleg plass eller kunne det vore meir eller mindre?
- Song har ein lang tradisjon i norsk skule. Korleis er det på denne skulen? Og kva meiner du om songen sin plass på skulen generelt og i eigen klasse? Er det andre sider ved faget som du opplever samla sett har ein spesiell plass ved skulen?
- Me har forstått at denne skulen har ein del store fellesarrangement gjennom året. Kva går dei kort fortalt ut på, og kva for rolle spelar musikk i desse? Kva synes du om dette slik det er nå.

Spørsmål knytt til kontakten med besøkjande musikarar/kunstnarar/tilretteleggjarar

- Er informasjonen knytt til besøk god I dag? Er det noko du kunne tenkja deg annleis I så måte for din eigen del?
- Er det god kontakt mellom dei besøkjand og lærarar/elevar? Involverer du, eller dei som har noko med det, i førebuinga av konserten/førestillinga? Har du tankar om endring når det gjeld dette?

Spørsmål knytt til tema for konsertane/vitjingane- fagleg relevans:

- Synes du konsertane har relevante tema? Kan du gje døme, kanskje med tanke på din eigen klasse?
- Kva for fag synes du konsertane/besøkjande er mest relevant for? Har besøkja direkte eller indirekte betydning for undervisning i faga i din klasse?
- Er situasjonen slik du vil ha den når det gjeld dette eller kunne du tenkja deg noko anna?
- Dersom du skulle bestemma kva for muskarbesøk de kunne ha på skulen, kva ville du ha peika på då?

Vedlegg 3:

Intervjuguide musikkansvarleg på skule

Spørsmål knytt til musikkundervisning på skulen:

- Er musikkundervisninga samordna, eller er det opp til den einskilde læraren? Dersom det første, kva går samordninga ut på? Og dersom det siste, veit du kva som skjer og kva meiner du om det?
- Kva finst av planar for musikk på skulen? Er musikk synleg i årsplanar på linje med andre fag? Blir det organisert som delar av timar eller har det egne timar? Er det vesentlege skilnader mellom trinna her?
- Korleis føregår vurdering i musikk på dei ulike trinna?
- Korleis vil du seia at fordelinga av musikkundervisning samla sett er med tanke på bruk av musikkrommet og tilstøytande areal, og bruk av klasserommet?
- Korleis opplever du haldningane til lærarane på skulen til musikkfaget? Enn rektor sine? Enn elevane?
- Korleis er du nøgd med nåverande situasjon? Vile du endra noko om du kunne? I så fall korleis, kvifor, kvifor ikkje?
- Dersom du skulle karakterisera musikkverksemda ved din skule samla sett, kva ville du då trekkja fram?

Spørsmål knytt til musikk som integrert del av livet på skulen, - andre fag, felles prosjekt etc.:

- Opplever du at musikk har ein plass som del av andre fag på din skule? Er det spesielle ting som blir brukt i andre fag? Kan du gje døme? Har dette ein passeleg plass eller kunne det vore meir eller mindre?
- Korleis vil du vurdere dei andre lærarane sin kompetanse for musikkarbeid? Dersom du fekk bestemma, kva kunne du tenkt at dei blei betre til?
- Song har ein lang tradisjon i norsk skule. Korleis er det på denne skulen? Og kva synes du om songen sin plass? Er det andre sider ved faget som samla sett har ein spesiell plass ved skulen?
- Me har forstått at denne skulen har ein del store fellesarrangement gjennom året. Kva går dei kort fortalt ut på, og kva for rolle spelar musikk i desse? Kva synes du om dette slik det er nå.

Spørsmål knytt til kontakten med musikarar/kunstnarar/tilretteleggjarar:

- Er informasjonen knytt til besøk god I dag? Er det noko du kunne tenkja deg annleis I så måte?
- Er det god kontakt mellom dei besøkjande og lærarar/eleva? Involverer du, eller dei som har noko med det, i førebuinga av konserten/førestillinga? Har du tankar om endring når det gjeld dette?

Spørsmål knytt til tema for konsertane/vitjingane- fagleg relevans:

- Synes du konsertane har relevante tema? Kan du gje døme?
- Kva for fag synes du konsertane/besøkjande er mest relevant for? Har besøkja direkte eller indirekte betydning for undervisning i faga trur du? Korleis er det t.d. med musikkfaget I denne sammenhengen? I så fall, kan du gje døme?
- Dersom du skulle bestemma kva for muskarbesøk de kunne ha på skulen, kva ville du ha peika på då?

Tidsramme

Forskningsprosjektet DiSko (2017 – 2020) er et innovasjonsprosjekt som har som mål å utvikle nye praksiser for skolekonserter i Norge. Gjennom DiSko vil vi finne ut hvordan en kan produsere og distribuere konserter og annen kunst for elever i skolen på en slik måte at det kan oppstå eierskap hos alle deltakere.

Den faglige tilnærmingen tar utgangspunkt i at besøkende skolekonserter må være godt integrert i skolens daglige planer og aktiviteter, og at læreren skal være en likestilt profesjonell samarbeidspartner i utforming og gjennomføring av prosesser og produksjoner som tilbys gjennom skolekonsertordningen. Prosjektet foregår på skoler, der musikergrupper med produsent skal samarbeide med klasser og lærere om musikalske produksjoner på en nyskapende og dialogorientert måte.

www.diskoprojektet.no

Prosjekteier: Kulturtanken

Forskningspartner: CASE-center, Høgskulen på Vestlandet www.casecenter.no

Prosjektansvarlig i Kulturtanken: Egil Rundberget

Prosjektleder HVL: Førsteamanuensis Kari Holdhus, CASE

Forskningsleder HVL: Professor Magne Espeland, CASE

Finansiering: Forskningsrådets FINNUT-program. Tidsramme: 2017-2020